

คู่มือชาวพุทธ

วัดพุทธดัลลัส

BUDDHIST TEMPLE OF DALLAS

ประกาศอนุโมทนา

หนังสือคู่มือชาวพุทธ วัดพุทธดัลลัส เท็กซัส เล่มนี้ ได้จัดพิมพ์ขึ้นใหม่จากเล่มเก่า เพื่อจะได้เป็นแบบแผนเดียวกันในการสวดมนต์ไหว้พระ ทำวัตรเช้า ทำวัตรเย็น ตลอดจนคำถวายในพิธีต่างๆ และได้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ขึ้นเพื่อสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ

ในการจัดพิมพ์นี้ ผู้มีจิตศรัทธาร่วมกันเป็นเจ้าภาพในการจัดพิมพ์ ดังมีรายชื่อปรากฏท้ายเล่มหนังสือคู่มือชาวพุทธ วัดพุทธดัลลัส เล่มนี้แล้ว เพื่อความมั่นคงถาวรของพระพุทธศาสนา และเพื่อเป็นธรรมทานอีกประการหนึ่งแก่สาธุชนผู้สนใจทั่วไป ดังพระพุทธภาษิตที่ตรัสว่า

สพฺพทานํ ธมฺมทานํ ชินาติ

การให้ธรรมเป็นทาน ชนะการให้ทั้งปวง

วัดพุทธดัลลัส เท็กซัส จึงขออนุโมทนาในกุศลเจตนาของผู้มีจิตศรัทธาทั้งหลายที่ได้เสียสละกำลังทรัพย์ พิมพ์หนังสือ คู่มือชาวพุทธ วัดพุทธดัลลัส เท็กซัส เล่มนี้ จงประสบแต่ความสุขความเจริญยิ่งๆ ขึ้นไปตลอดกาลเป็นนิตย์เทอญฯ

วัดพุทธดัลลัส เท็กซัส

สารบัญ

คำบูชาดอกไม้-ธูปเทียน	1
คำบูชาพระรัตนตรัย	1
คำอาราธนาศีล ๕	2
คำสมาทานศีล ๕	3
ถวายพรพระ	5
คำถวายข้าวพระพุทธ	8
คำลาข้าวพระพุทธ	9
คำถวายภัตตาหารทั่วไป	9
คำถวายมตกภัตตาหาร	10
ทำวัตรเช้า	11
คำอาราธนาธรรม (พระเทศน์)	24
คำถวายจตุปัจจัย (หลังพระเทศน์)	25
ทำวัตรค่ำ	26
คำถวายสังฆทานทั่วไป	40
คำอาราธนาพระปริตร	41
คำถวายผ้าป่า	42
คำถวายผ้าอาบน้ำฝน	43

คำถวายผ้ากฐิน 43
คำถวายพระพุทธรูป 44
คำถวายกระทงสำหรับลอยประทีป 45
คำถวายหนังสือ-คัมภีร์ 45
บทสวดธัมมจักรกัปปวัตนสูตร 46
คำนำบูชาในวันมาฆปุณณมี 52
คำนำบูชาในวันวิสาขปุณณมี 54
คำนำบูชาใชวันอาสาฬหปุณณมี 57
วิธีและคำขอบวชชีพราหมณ์ชีปะขาว 60
คำอาราธนาศีล ๘ 61
คำสมาทานศีล ๘ 62
คำลาสิกขาของพราหมณี 64
คำลาพระกลับบ้านของผู้รักษาศีล ๘ 64
ไหว้ ๕ ครั้ง ของ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดเทพศิรินทราวาส 65
คาถาชินบัญชร ของ สมเด็จพระพุฒาจาร์ (โต พรหมรังสี) 67
พิธีการทำบุญ 71
การทำบุญเลี้ยงพระ 72
การทำบุญเกี่ยวกับศพ 76
การแสดงความเคารพ 77

คำบูชาดอกไม้-ธูปเทียน

อิมินา สักกาเรนะ ตัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ
อิมินา สักกาเรนะ ตัง ธัมมัง อะภิปูชะยามิ
อิมินา สักกาเรนะ ตัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ

ข้าพเจ้าขอบูชาพระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้ตรัสรู้เองโดยชอบพระองค์นั้นด้วยสักการะนี้

ข้าพเจ้าขอบูชาพระธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสดีแล้วนั้นด้วยสักการะนี้

ข้าพเจ้าขอบูชาพระสงฆ์ผู้ปฏิบัติดีแล้วนั้นด้วยสักการะนี้

คำบูชาพระรัตนตรัย

อะระหัง สัมมา สัมพุทโธ ภะคะวา, พุทธัง ภะวันตัง อะภิวาเทมิ (กราบ)

สะวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, ธัมมัง นะมัสสามิ (กราบ)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สังฆัง นะมามิ (กราบ)

คำอาราธนาศีล ๕

มะยัง ภันเต, วิสุง วิสุง รักขะนัตถายะ, ติสะระเณนะ สะหะ, ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ.

ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต, วิสุง วิสุง รักขะนัตถายะ, ติสะระเณนะ สะหะ, ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ.

ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต, วิสุง วิสุง รักขะนัตถายะ, ติสะระเณนะ สะหะ, ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ.

(ถ้าว่าคนเดียว เปลี่ยน มะยัง เป็น อะหัง เปลี่ยน ยาจามะ เป็น ยาจามิ)

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอศีล ๕ ประการ พร้อมทั้งพระไตรสรณคมน์ เพื่อประโยชน์จะรักษาต่างหากกัน

คำสมาทานศีล ๕

พระสงฆ์ว่านำ ผู้รับว่าตามดังนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

(๓ หน)

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ถ้าพระสงฆ์ว่า **“ติสะระณะคะมะนัง นิฏฐิตัง”** พึงรับว่า **“อามะ ภันเต”**

๑. **ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ**

ข้าพเจ้าสมาทานสิกขาบท เว้นจากการฆ่าสัตว์

๒. **อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ**

ข้าพเจ้าสมาทานสิกขาบท เว้นจากการถือเอาของที่เขาไม่ได้ให้

๓. **กาเมสุ มิจฉาจารา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ**

ข้าพเจ้าสมาทานสิกขาบท เว้นจากการประพฤติผิดในกาม

๔. **มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ**

ข้าพเจ้าสมาทานสิกขาบท เว้นจากการพูดเท็จ

๕. **สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ**

ข้าพเจ้าสมาทานสิกขาบท เว้นจากการดื่มน้ำเมา คือสุราและเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท

เมื่อพระสงฆ์ว่า **“อิมานิ ปัญจะ สิกขาปะทานิ, สีเลนะ สุคะติง ยันติ, สีเลนะ โภคะสัมปะทา, สีเลนะ นิพพุติง ยันติ, ตัสสะมา สีลัง วิโสธะเย”** พึงรับว่า **“สาธุ”**

ถวายพรพระ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชา-จะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะ-สาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติฯ

สะวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติฯ

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชะลิกะระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติฯ

พาหุง สะหัสสะมะภินิมมิตะสาวุธันตัง
คิริเมขะลัง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง
ทานาทิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

มาราติเรกะมะภิยุชฌิตะสัพพะรัตติง
โฆรัมปะนาฬะวะกะมักขะมะถัทธะยักขัง
ขันตีสุทันตะวิธินา ชิตะวา มุนินโท

ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

นาฬาคิริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง
ทาวัคคิจักกะมะสะนิวะ สุทารุณันตัง
เมตตัมพุเสกะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

อุกขิตตะขัคคะมะติหัตถะสุทารุณันตัง
ธาวันติโยชะนะปะถังคุลิมาละวันตัง
อิทธิภิสังขะตะมะโน ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

กัตตะวานะ กัฏฐะมุทะรัง อิวะ คัพภินิยา
จิญจายะ ทุฏฐะวะจะนัง ชะนะกายะมัชเฌ
สันเตนะ โสมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

สัจจัง วิหายะ มะติสัจจะวาทะเกตุง
วาทาภิโรปิตะมะนัง อะติอันธะภูตัง
ปัญญาปะทีปะชะลิโต ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

นันโทปะนันทะภุชะคัง วิพุธัง มะหิทธิง
ปุตเตนะ เถระภุชะเคนะ ทะมาปะยันโต
อิทธูปะเทสะวิธินา ชิตะวา มุนินโท

ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ

ทุคคาหะทิฏฐิภุชะเคนะ สุทัฏฐุหัตถัง
พรัหมัง วิสุทธิชุติมิทธิพะกาภิธานัง
ญาณาคะเทนะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิฯ

เอตาปิ พุทธชะยะมังคะละอัฏฐะคาถา
โย วาจะโน ทินะทิเน สะระเต มะตันที่
หิตตะวานะเนกะวิวิธานิ จุปัททะวานิ
โมกขัง สุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สะปัญโญฯ

มะหาการุณิโก นาโถ
ปูเรตตะวา ปาระมี สัพพา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
ชะยันโต โพธิยา มูเล
เอวัง ตะวัง วิชะโย โหหิ
อะปะราชิตะปัลลังเก
อะภิเสเก สัพพะพุทธานัง
สุนักขัตตัง สุมังคะลัง
สุขะโณ สุมุหุตโต จะ
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง

หิตายะ สัพพะปาณินัง
ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
โหตุ เต ชะยะมังคะลังฯ
สักกะยานัง นันทิวัฑฒะโน
ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล
สิเส ปะฐะวิโปกขะเร
อัคคัปปัตโต ปะโมทะติฯ
สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง
สุยิฏฐัง พรัหมะจาริสุ
วาจากัมมัง ปะทักขิณัง
ปะณิธิ เต ปะทักขิณา

ปะทักขิณานิ กัตตะวานะ ละภันตัตเถ ปะทักขิเณฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะพุทธานุภาเวนะ สะทา โสตถิ ภะวันตุ เตฯ
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะธัมมานุภาเวนะ สะทา โสตถิ ภะวันตุ เตฯ
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะสังฆานุภาเวนะ สะทา โสตถิ ภะวันตุ เตฯ

คำถวายข้าวพระพุทธ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

(๓ หน)

อิมัง, สูปะพะยัญชะนะสัมปันนัง, สาลีนัง, โภชะนัง, อุทะกัง วะรัง, พุทธัสสะ ปูเชมะ.

ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอบูชาด้วยโภชนะข้าวสาลี พร้อมด้วยแกงกับน้ำ อันประเสริฐนี้ แด่พระพุทธเจ้า

คำลาข้าวพระพุทธ

เสสัง มังคะลา ยาจามิ หรือ เสสัง มังคะลา ยาจามะ

ข้าพเจ้าขอคืนเศษอันเป็นมงคลนี้ หรือข้าพเจ้าขอภัตรที่เหลือจากภัตรอันเป็นมงคลนี้

คำถวายภัตตาหารทั่วไป

อิมานิ มะยัง ภันเต, ภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, ภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอน้อมถวาย, ภัตตาหาร, กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้, แด่พระภิกษุสงฆ์, ขอพระภิกษุสงฆ์โปรดรับ, ภัตตาหาร, กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้, ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, เพื่อประโยชน์, และความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ตลอดกาลนานเทอญฯ

คำถวายมตกภัตตาหาร

อิมานิ มะยัง ภันเต, มะตะกะภัตตานิ, สะปะริวานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, มะตะกะภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัญเจวะ, (มาตาปิตุอาทีนัง), ญาตะกานัญจะ, กาละกะตานัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอน้อมถวาย, มะตะกะภัตตาหาร, กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้, แด่พระภิกษุ-สงฆ์, ขอพระภิกษุสงฆ์โปรดรับ, มะตะกะภัตตาหาร, กับทั้ง-บริวารทั้งหลายเหล่านี้, ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, เพื่อประโยชน์, และความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย, แก่ญาติทั้งหลาย, (มีบิดามารดาเป็นต้น), ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, ผู้ล่วงลับไปแล้ว-ด้วย, ตลอดกาลนานเทอญฯ

(ถ้าไม่อุทิศให้แก่บิดามารดา คำในวงเล็บไม่ต้องว่า)

ทำวัตรเช้า

อะระหัง สัมมา สัมพุทโธ ภะคะวา, พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ. *(กราบ)*

สะวากขาโต ภะคะวาตา ธัมโม, ธัมมัง นะมัสสามิ. *(กราบ)*

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สังฆัง นะมามิ. *(กราบ)*

คำบูชาพระ

ยะมัมหะ โข มะยัง ภะคะวันตัง สะระณัง คะตา, อุททิสสะ ปัพพะชิตา โย โน ภะคะวา สัตถา, ยัสสะ จะ มะยัง ภะวะโต ธัมมัง โรเจมะ, อิเมหิ สักกาเรหิ ตัง ภะคะวันตัง สะสัทธัมมัง สะสาวะกะสังฆัง อะภิปูชะยามะ.

ปุพพะภาคะนะมะการะ

(นำ) **หันทะทานิ มะยันตัง ภะคะวันตัง วาจายะ อภิฉุตุง ปุพพะภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส**

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

(สวดพร้อมกัน ๓ ครั้ง)

พุทธาภิถุติ

(นำ) **หันทะ มะยัง พุทธาภิถุติง กะโรมะ เส**

โย โส ตะถาคะโต อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู, อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสารถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวา, โย อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง สะพรัหมะกัง, สัสสะมะณะพราหมะณิง ปะชัง สะเทวะมะนุสสัง สะยัง อะภิญญา สัจฉิกัตตะวา ปะเวเทสิ, โย ธัมมัง เทเสสิ อาทิกัลยาณัง มัชเฌกัลยาณัง ปะริโยสานะกัลยาณัง, สาตถัง สะพยัญชะนัง เกวะละปะริปุณณัง ปะริสุทธัง

พรัหมะจะริยัง ปะกาเสสิ, ตะมะหัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง ภะคะวันตัง สิระสา นะมามิ. *(กราบ)*

ธัมมาภิฤติ

(นำ) **หันทะ มะยัง ธัมมาภิฤติง กะโรมะ เส**

โย โส สะวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก, โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ, ตะมะหัง ธัมมัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง ธัมมัง สิระสา นะมามิ. *(กราบ)*

สังฆาภิฤติ

(นำ) **หันทะ มะยัง สังฆาภิฤติง กะโรมะ เส**

โย โส สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิ-ปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามีจิปะฏิปันโน

ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชะลิกะระณีโย, อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสะ, ตะมะหัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง สังฆัง สิระสา นะมามิ. *(กราบ)*

ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถา

(นำ) หันทะ มะยัง ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถาโย เจวะ สังเวคะปะริกิตตะนะปาฐัญจะ ภาณามะ เส

พุทโธ สุสุทโธ กะรุณามะหัณณะโว
โยจจันตะสุทธัพพะระญาณะโลจะโน
โลกัสสะ ปาปูปะกิเลสมาตะโก
วันทามิ พุทธัง อะหะมาทะเรนะ ตัง
ธัมโม ปะทีโป วิยะ ตัสสะ สัตถุโน
โย มัคคะปากามะตะเภทะภินนะโก
โลกุตตะโร โย จะ ตะทัตถะทีปะโน

วันทามิ ธัมมัง อะหะมาทะเรนะ ตัง

สังโฆ สุเขตตาภะยะติเขตตะสัญญิโต

โย ทิฏฐะสันโต สุคะตานุโพธะโก

โลลับปะหีโน อะริโย สุเมธะโส

วันทามิ สังฆัง อะหะมาทะเรนะ ตัง

อิจเจวะเมกันตะภิปูชะเนยยะกัง

วัตถุตตะยัง วันทะยะตาภิสังขะตัง

ปุญญัง มะยายัง มะมะ สัพพุปัททะวา

มา โหนตุ เว ตัสสะ ปะภาวะสิทธิยา

อิธะ ตะถาคโต โลเก อุปปันโน อะระหัง สัมมา-สัมพุทโธ, ธัมโม จะ เทสิโต นิยยานิโก อุปะสะมิโก ปะรินิพพานิโก สัมโพธะคามี สุคะตัปปเวทิโต, มะยันตัง ธัมมัง สุตตะวา เอวัง ชานามะ, ชาติปิ ทุกขา ชะราปิ ทุกขา มะระณัมปิ ทุกขัง, โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุ-ปายาสาปิ ทุกขา, อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง, สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา, เสยยะถีทัง, รูปูปาทานักธันโธ, เวทะนูปาทานักขันโธ, สัญญูปาทา-

นักขันโธ, สังขารูปาทานักขันโธ,วิญญาณูปาทานักขันโธ, เยสัง ปะริญญายะ, ธะระมาโน โส ภะคะวา, เอวัง พะหุลัง สาวะเก วิเนติ, เอวัง ภาคา จะ ปะนัสสะ ภะคะวะโต สาวะเกสุ อะนุสาสะนิ์, พะหุลา ปะวัตตะติ, รูปัง อะนิจจัง, เวทะนา อะนิจจา, สัญญา อะนิจจา, สังขารา อะนิจจา, วิญญาณัง อะนิจจัง, รูปัง อะนัตตา, เวทะนา อะนัตตา, สัญญา อะนัตตา, สังขารา อะนัตตา, วิญญาณัง อะนัตตา, สัพเพ สังขารา อะนิจจา, สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ, เต มะยัง, (สตรีว่า ตา มะยัง) โอติณณามะหะชาติยา ชะรามะระเณนะ, โสเกหิ ปะริเวเทหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ, ทุกโข-ติณณา ทุกขะปะเรตา, อัปเปวะนามิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยา ปัญญายเถาติ. *จิระปะริ-นิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คะตา, ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ตัสสะ ภะคะวะโต สาสะนัง, ยะถาสะติ ยะถาพะลัง มะนะสิกะโรมะ, อะนุปะฏิปัชชามะ, สา สา โน ปะฏิปัตติ, อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยายะ สังวัตตะตุ.

*(ภิกษุ-สามเณร) สวดว่า จิระปะรินิพพุตังปิ ตัง ภะคะวันตัง อุทิสสะ อะระหันตัง สัมมาสัมพุทธัง, สัทธา

อะคารัสสะมา อะนาคาริยัง ปัพพะชิตา, ตัสสะมิง ภะคะวะติ พรัหมะจะริยัง จะรามะ, ภิกขูนัง สิกขาชิ่วะ สะมาปันนา, ตัง โน พรัหมะจะริยัง, อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยายะ สังวัตตะตุ.

อภิณหะปัจจะเวกขะณะ

ชะราธัมโมมหิ ชะรัง อะนะตีโต

เรามีความแก่เป็นธรรมดา, จะล่วงพ้นความแก่ไปไม่ได้

พะยาธิธัมโมมหิ พะยาธิง อะนะตีโต

เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา, จะล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปไม่ได้

มะระณะธัมโมมหิ มะระณัง อะนะตีโต

เรามีความตายเป็นธรรมดา, จะล่วงพ้นความตายไปไม่ได้

สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว

เราจะละเว้นเป็นต่างๆ, คือว่า, จะต้องได้พลัดพรากจากของรักของเจริญใจทั้งสิ้นไป

กัมมัสสะโกมหิ กัมมะทายาโท กัมมะโยนิ กัมมพันธุ กัมมะปะฏิสะระโณ

เรามีกรรมเป็นของของตน, มีกรรมเป็นผู้ให้ผล, มีกรรมเป็นแดนเกิด, มีกรรมเป็นผู้ติดตาม, มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย

ยัง กัมมัง กะริสสามิ กัลยาณัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะ ทายาโท ภะวิสสามิ

เราจักทำกรรมอันใดไว้, เป็นบุญหรือเป็นบาป, เราจักเป็นทายาท, คือว่า, จะต้องได้รับผลของกรรมนั้นสืบไป

เอวัง อัมเหหิ อะภิณหัง ปัจจะเวกขิตตัพพัง.

เราทั้งหลาย, ควรพิจารณาอย่างนี้ทุกวันๆ เถิด.

กายะคะตาสะติภาวะนา

อะยัง โข เม กาโย	กายของเรานี้แล
อุทธัง ปาทะตะลา	เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา
อะโธ เกสะมัตถะกา	เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป
ตะจะปะริยันโต	มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุดรอบ
ปูโร นานัปปะการัสสะ อะสุจิโน	เต็มไปด้วยของไม่สะอาดมีประการต่างๆ
อัตถิ อิมัสสะมิง กาเย	มีอยู่ในกายนี้
เกสา	คือผมทั้งหลาย

โลมา	คือขนทั้งหลาย
นะขา	คือเล็บทั้งหลาย
ทันตา	คือฟันทั้งหลาย
ตะโจ	คือหนัง
มังสัง	คือเนื้อ
นะหารู	คือเอ็นทั้งหลาย
อัฏฐี	คือกระดูกทั้งหลาย
อัฏฐิมิญชัง	เยื่อในกระดูก
วักกัง	ม้าม
หะทะยัง	หัวใจ
ยะกะนัง	ตับ
กิโลมะกัง	พังผืด
ปิหะกัง	ไต
ปัปผาสัง	ปอด
อันตัง	ไส้ใหญ่
อันตะคุณัง	ไส้น้อย

อุทะริยัง	อาหารใหม่
กะริสัง	อาหารเก่า
มัตถะเก มัตถะลุงคัง	เยื่อในสมองศีรษะ
ปิตตัง	น้ำดี
เสมหัง	น้ำเสลด
ปุพโพ	น้ำเหลือง
โลหิตัง	น้ำเลือด
เสโท	น้ำเหงื่อ
เมโท	น้ำมันข้น
อัสสุ	น้ำตา
วะสา	น้ำมันเหลว
เขโฬ	น้ำลาย
สิงฆานิกา	น้ำมูก
ละสิกา	น้ำไขข้อ
มุตตัง	น้ำมูตร
เอวะ มะยัง เม กาโย	กายของเรามีอย่างนี้

อุทธัง ปาทะตะลา เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา

อะโธ เกสะมัตถะกา เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป

ตะจะปะริยันโต มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุดรอบ

ปูโร นานัปปะการัสสะ อะสุจิโน เต็มไปด้วยของไม่สะอาด มีประการต่างๆ อย่างนี้แล

พรหมวิหาร

(เมตตาคน)

อะหัง สุขิโต โหมิ, นิททุกโข โหมิ, อะเวโร โหมิ, อัพพะยาปัชโฌ โหมิ, อะนีโฆ โหมิ, สุขี อัตตานัง ปะริหะรามิ.

(เมตตาสัตว์)

สัพเพ สัตตา สุขิตา โหนตุ, สัพเพ สัตตา อะเวรา โหนตุ, สัพเพ สัตตา อัพพะยาปัชฌา โหนตุ, สัพเพ สัตตา อะนีฆา โหนตุ, สัพเพ สัตตา สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ.

สัพเพ สัตตา สัพพะทุกขา ปะมุจจันตุ, สัพเพ สัตตา ลัทธะสัมปัตติโต มา วิคัจฉันตุ, สัพเพ สัตตา

กัมมัสสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนิ กัมมะพันธู กัมมะปะฏิสะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะ ทายาทา ภะวิสสันติ.

คำแผ่เมตตาอุทิศส่วนกุศล

สัพเพ สัตตา สะทา โหนตุ, อะเวรา สุขะชีวิโน,

ขอให้สัตว์ทั้งหลาย, อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย, จงเป็นผู้ดำรงชีพอยู่เป็นสุข ทุกเมื่อเถิด

กะตัง ปุญญะผะลัง มัยหัง สัพเพ ภาคี ภะวันตุ เต.

ขอให้สัตว์ทั้งหลาย, จงได้เสวยผลบุญ, ที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญด้วยกาย วาจา ใจ แล้วนั้นเทอญฯ

ตังขะณิกะปัจจะเวกขะณะวิธี

(นำ) หันทะ มะยัง ตังขะณิกะปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เสฯ

ปะฏิสังขา โยนิโส จีวะรัง ปะฏิเสวามิ, ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ, อุณหัสสะ ปะฏิฆาตายะ, ฑังสะมะกะ-

สะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ, ยาวะเทวะ หิริโกปินะปะฏิจฉาทะนัตถัง.

ปะฏิสังขา โยนิโส ปิณฑะปาตัง ปะฏิเสวามิ, เนวะ ทะวายะ นะ มะทายะ นะ มัณฑะนายะ นะ วิภูสะนายะ, ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ ฐิติยา ยาปะนายะ วิหิงสุ-ปะระติยา พรัหมะจิรายานุคคะหายะ, อิติ ปุราณัญจะ เวทะนัง ปะฏิหังขามิ นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ, ยาตตะรา จะ เม ภะวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ ผาสุวิหาโร จาติ.

ปะฏิสังขา โยนิโส เสนาสะนัง ปะฏิเสวามิ, ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ, อุณหัสสะ ปะฏิฆาตายะ, ฑังสะมะกะ-สะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ, ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะนัง ปะฏิสัลลานารามัตถัง.

ปะฏิสังขา โยนิโส คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขารัง ปะฏิเสวามิ, ยาวะเทวะ อุปปันนานัง เวยยาพาธิกานัง เวทะนานัง ปะฏิฆาตายะ, อัพพะยาปัชฌะปะระมะตายาติ.

ติโลกะวิชะยะราชะปัตติทานะคาถา

ยังกิญจิ กุสะลัง กัมมัง กัตตัพพัง กิริยัง มะมะ
กาเยนะ วาจา มะนะสา ติทะเส สุคะตัง กะตัง
เย สัตตา สัญญิโน อัตถิ เย จะ สัตตา อสัญญิโน
กะตัง ปุญญะผะลัง มัยหัง สัพเพ ภาคี ภะวันตุ เต
เย ตัง กะตัง สุวิทิตัง ทินนัง ปุญญะผะลัง มะยา
เย จะ ตัตถะ นะ ชานันติ เทวา คันตะวา นิเวทะยุง
สัพเพ โลกัมหิ เย สัตตา ชีวันตาหาระเหตุกา
มะนุญญัง โภชะนัง สัพเพ ละภันตุ มะมะ เจตะสาฯ

คำอาราธนาธรรม

พรัหมา จะ โลกาธิปะตี สะหัมปะติ
กัตอัญชะลี อันธิวะรัง อะยาจะถะ
สันตีธะ สัตตาปปะระชักขะชาติกา
เทเสตุ ธัมมัง อะนุกัมมปิมัง ปะชัง

แท้จริง ท้าวสหัมบดีพรหม ผู้เป็นอธิบดีของโลก ได้ประณมกรนมัสการกราบทูลวิงวอนพระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้ประเสริฐไม่มีใครยิ่งกว่าว่า สัตว์ทั้งหลายที่มีธุลี คือราคาทิ-กิเลสในปัญญาจักษุน้อยเบาบางก็มีอยู่ในโลกนี้ ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าจงทรงแสดงธรรมอนุเคราะห์หมู่สัตว์ในนี้เถิด.

คำถวายจตุปัจจัย (หลังพระเทศน์)

อิมานิ มะยัง ภันเต, จะตุปัจจะยานิ, อิธะ อาเนตตะวา, ภิกขุสังฆัสสะ, นิยยาเทมะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ จะตุปัจจะยานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ได้น้อมนำมาแล้ว, ซึ่งปัจจัยทั้งหลายสี่, ซึ่งตั้งไว้แล้ว, ณ ที่นี้, ขอถวายแด่พระภิกษุสงฆ์, ขอพระภิกษุสงฆ์โปรดรับ, ซึ่งปัจจัยทั้งหลายเหล่านี้, เพื่อประโยชน์, และความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ตลอดกาลนานเทอญฯ

ทำวัตรค่ำ

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา, พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ. *(กราบ)*

สะวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, ธัมมัง นะมัสสามิ. *(กราบ)*

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สังฆัง นะมามิ. *(กราบ)*

คำบูชาพระ

(นำ) **ยะมัมหะ โข มะยัง ภะคะวันตัง สะระณัง คะตา, อุททิสสะปัพพะชิตา โย โน ภะคะวา สัตถา, ยัสสะ จะ มะยัง ภะคะวะโต ธัมมัง โรเจมะ, อิเมหิ สักกาเรหิ ตัง ภะคะวันตัง สะสัทธัมมัง สะสาวะกะสังฆัง อะภิปูชะยามะ.**

ปุพพะภาคะนะมะการะ

(นำ) **หันทะทานิ มะยันตัง ภะคะวันตัง วาจายะ อะภิคายิตุง ปุพพะภาคะนะมะการัญเจวะ พุทธานุสสะติ-นะยัญจะ กะโรมะ เสฯ**

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

(สวดพร้อมกัน ๓ ครั้ง)

พุทธานุสสะติ

ตัง โข ปะนะ ภะคะวันตัง เอวัง กัลยาโณ กิตติสัทโท อัพภุคคะโต, อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู, อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ.

พุทธาภิคีติง

(นำ) **หันทะ มะยัง พุทธาภิคีติง กะโรมะ เส**

พุทธะวาระหันตะวะระตาทิคุณาภิยุตโต
สุทธาภิญาณะกะรุณาหิ สะมาคะตัตโต
โพเธสิ โย สุชะนะตัง กะมะลังวะ สูโร
วันทามะหัง ตะมะระณัง สิระสา ชิเนนทัง

พุทโธ โย สัพพะปาณีนัง **สะระณัง เขมะมุตตะมัง**
ปะฐะมานุสสะติฏฐานัง **วันทามิ ตัง สิเรนะหัง**
พุทธัสสาหัสสะมิ <u>ทาโส</u> วะ **พุทโธ เม สามิกิสสะโร**
(สตรีว่า ทาสี)

พุทโธ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ **วิธาตา จะ หิตัสสะ เม**
พุทธัสสาหัง นิยยาเทมิ **สะรีรัญชีวิตัญจิทัง**
<u>วันทันโตหัง</u> จะริสสามิ **พุทธัสเสวะ สุโพธิตัง**
(สตรีว่า วันทันตีหัง)

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง **พุทโธ เม สะระณัง วะรัง**

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน
พุทธัง เม <u>วันทะมาเนนะ</u> ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ
(สตรีว่า วันทะมานายะ)
สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.

(หมอบกราบลงว่า)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา
พุทเธ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง
พุทโธ ปะฏิคคัณหาตุ อัจจะยันตัง
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ พุทเธ.

ธัมมานุสสะติ

(นำ) หันทะ มะยัง ธัมมานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส

สะวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก, โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ.

ธัมมาภิคิติง

(นำ) **หันทะ มะยัง ธัมมา ภิคิติง กะโรมะ เส**

สะวากขาตะตาทิคุณะโยคะวะเสนะ เสยโย

โย มัคคะปากะปะริยัตติวิโมกขะเภโท

ธัมโม กุโลกะปะตะนา ตะทะธาริธารี

วันทามะหัง ตะมะหะรัง วะระธัมมะเมตัง

ธัมโม โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง

ทุติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง

ธัมมัสสาหัสสะมิ <u>ทาโส</u> วะ ธัมโม เม สามิกิสสะโร

(สตริว่า ทาสี)

ธัมโม ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม

ธัมมัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง

<u>วันทันโตหัง</u> จะริสสามิ ธัมมัสเสวะ สุธัมมะตัง

(สตริว่า วันทันตีหัง)

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง วะรัง

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน
ธัมมัง เม <u>วันทะมาเนนะ</u> ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ
(สตรีว่า วันทะมานายะ)
สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.

(หมอบกราบลงว่า)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา
ธัมเม กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง
ธัมโม ปะฏิคคัณหาตุ อัจจะยันตัง
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ ธัมเม.

สังฆานุสสะติ

(นำ) **หันทะ มะยัง สังฆานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส**

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชะปะฏิ-ปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต

สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเนยโย อัญชะลิกะระณีโย, อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ.

สังฆาภิคีติ

(นำ) หันทะ มะยัง สังฆาภิคีติง กะโรมะ เส

สัทธัมมะโช สุปะฏิปัตติทิคุณาทิยุตโต
โยฏฐัพพิโธ อะริยะปุคคะละสังฆะเสฏฐโฐ
สีลาทิธัมมะปะวะราสะยะกายะจิตโต
วันทามะหัง ตะมะริยานะ คะณัง สุสุทธัง

สังโฆ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง
ตะติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง
สังฆัสสสาหัสสะมิ ทาโส วะ สังโฆ เม สามิกิสสะโร

(สตรีว่า ทาสี)

สังโฆ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม

สังฆัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง
วันทันโตหัง จะริสสามิ สังฆัสโสปะฏิปันนะตัง
(สตรีว่า วันทันตีหัง)
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน
สังฆัง เม วันทะมาเนนะ ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ
(สตรีว่า วันทะมานายะ)
สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.

(หมอบกราบลงว่า)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา
สังเฆ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง
สังโฆ ปะฏิคคัณหาตุ อัจจะยันตัง
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ สังเฆ.

อะติตะปัจจะเวกขะณะวิธิ

(นำ) หันทะ มะยัง อะติตะปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เสฯ

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตตะวา ยัง จิ่วะรัง ปะริภุตตัง. ตัง ยาวเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ, อุณหัสสะ ปะฏิฆาตายะ, ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิงริง-สะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ, ยาวะเทวะ หิริโกปินะ-ปะฏิจฉาทะนัตถัง.

อัชชะ มะยะา อะปัจจะเวกขิตตะวา โย ปิณฑะปาโต ปะริภุตโต, โส เนวะ ทะวายะ นะ มะทายะ นะ มัณฑะ-นายะ นะ วิภูสะนายะ, ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ ฐิติยา ยาปะนายะ วิหิงสุปะระติยา พรัหมะจะริยานุคคะ-หายะ, อิติ ปุราณัญจะ เวทะนัง ปะฏิหังขามิ นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ, ยาตตะรา จะ เม ภะวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะผาสุวิหาโร จาติ.

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตตะวา ยัง เสนาสะนัง ปะริภุตตัง, ตัง ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ, อุณหัสสะ ปะฏิฆาตายะ, ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริง-

สัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ, ยาวเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโน-ทะนัง ปะฏิสัลลานารามัตถัง.

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิตตะวา โย คิลานะปัจ-จะยะเภสัชชะปะริกขาโร ปะริภุตโต, โส ยาวเทวะ อุปปัน-นานัง เวยยาพาธิกานัง เวทะนานัง ปะฏิฆาตายะ, อัพพะยาปัชฌะปะระมะตายาติฯ

กายะคะตาสะติภาวะนา

อะยัง โข เม กาโย	กายของเรานี้แล
อุทธัง ปาทะตะลา	เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา
อะโธ เกสะมัตถะกา	เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป
ตะจะปะริยันโต	มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุดรอบ
ปูโร นานัปปะการัสสะ อะสุจิโน	เต็มไปด้วยของไม่สะอาดมีประการต่างๆ
อัตถิ อิมัสสะมิง กาเย	มีอยู่ในกายนี้
เกสา	คือผมทั้งหลาย

โลมา	คือขนทั้งหลาย
นะขา	คือเล็บทั้งหลาย
ทันตา	คือฟันทั้งหลาย
ตะโจ	คือหนัง
มังสัง	คือเนื้อ
นะหารู	คือเอ็นทั้งหลาย
อัฏฐิ	คือกระดูกทั้งหลาย
อัฏฐิมิญชัง	เยื่อในกระดูก
วักกัง	ม้าม
หะทะยัง	หัวใจ
ยะกะนัง	ตับ
กิโลมะกัง	พังผืด
ปิหะกัง	ไต
ปัปผาสัง	ปอด
อันตัง	ไส้ใหญ่
อันตะคุณัง	ไส้น้อย

อุทะริยัง	อาหารใหม่
กะริสัง	อาหารเก่า
มัตถะเก มัตถะลุงคัง	เยื่อในสมองศีรษะ
ปิตตัง	น้ำดี
เสมหัง	น้ำเสลด
ปุพโพ	น้ำเหลือง
โลหิตัง	น้ำเลือด
เสโท	น้ำเหงื่อ
เมโท	น้ำมันข้น
อัสสุ	น้ำตา
วะสา	น้ำมันเหลว
เขโฬ	น้ำลาย
สิงฆานิกา	น้ำมูก
ละสิกา	น้ำไขข้อ
มุตตัง	น้ำมูตร
เอวะ มะยัง เม กาโย	กายของเรามีอย่างนี้

อุทธัง ปาทะตะลา เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา
อะโธ เกสะมัตถะกา เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป
ตะจะปะริยันโต มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุดรอบ
ปูโร นานัปปะการัสสะ อะสุจิโน เต็มไปด้วยของไม่สะอาด
มีประการต่างๆ อย่างนี้แล

ปัตติทานะคาถา

ปุญญัสสิทานิ กะตัสสะ ยานัญญานิ กะตานิ เม
เตสัญจะ ภาคิโน โหนตุ สัตตานันตาปปะมาณะกา
เย ปิยา คุณะวันตา จะ มัยหัง มาตาปิตาทะโย
ทิฏฐา เม จาปยะทิฏฐา วา อัญเญ มัชฌัตตตะเวริโน
สัตตา ติฏฐันติ โลกัสสะมิง เต ภุมมา จะตุโยนิกา
ปัญเจกะจะตุโวการา สังสะรันตา ภะวาภะเว
ญาตัง เย ปัตติทานัมเม อะนุโมทันตุ เต สะยัง
เย จิมัง นัปปะชานันติ เทวา เตสัง นิเวทะยุง

มะยา ทินนานะ ปุญญานัง อะนุโมทะนะเหตุนา
สัพเพ สัตตา สะทา โหนตุ อะเวรา สุขะชีวิโน
เขมัปปะทัญจะ ปัปโปนตุ เต สาสา สิชฌะตัง สุภา.

คำแผ่เมตตาอุทิศส่วนกุศล

สัพเพ สัตตา สะทา โหนตุ, อะเวรา สุขะชีวิโน,
ขอให้สัตว์ทั้งหลาย, อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย, จงเป็นผู้ดำรงชีพอยู่เป็นสุข ทุกเมื่อเถิด,

กะตัง ปุญญะผะลัง มัยหัง สัพเพ ภาคี ภะวันตุ เต,
ขอให้สัตว์ทั้งหลาย, จงได้เสวยผลบุญ, ที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญด้วยกาย วาจา ใจ แล้วนั้นเทอญฯ

พุทธะปูชา มะหาเตชะวันโต
ธัมมะปูชา มะหัปปัญโญ
สังฆะปูชา มะหาโภคาวะโห
สิทธิชะโย สิทธิลาโภ สิทธิสุโข ภะวันตุ เมฯ

คำกรวดน้ำแบบย่อ

อิทัง เม ญาตีนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย

ขอบุญนี้ จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้า ขอญาติทั้งหลาย จงเป็นสุขๆ เถิด

คำถวายสังฆทานทั่วไป

อิมานิ มะยัง ภันเต, จะตุปัจจะยานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุ-สังโฆ, อิมานิ, จะตุปัจจะยานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคัณ-หาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอน้อมถวาย, ปัจจัยสี่, กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้, แด่พระภิกษุสงฆ์, ขอพระภิกษุสงฆ์โปรดรับ, ปัจจัยสี่, กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้, ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, เพื่อประโยชน์, และความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ตลอดกาลนานเทอญฯ

คำอาราธนาพระปริตร

(เจริญพระพุทธมนต์)

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะทุกขะวินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง
วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะภะยะวินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง
วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะโรคะวินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง.

ขอพระผู้เป็นเจ้าทั้งหลาย จงสวดพระปริตรอันเป็นมงคล เพื่อป้องกันความวิบัติ เพื่อความสำเร็จในสมบัติทั้งปวง และเพื่อให้ทุกข์ทั้งปวงพินาศไป เพื่อให้ภัยทั้งปวงพินาศ เพื่อให้โรคทั้งปวงพินาศไปฯ

คำถวายผ้าป่า

อิมานิ มะยัง ภันเต, ปังสุกูละจีวะรานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, ปังสุกูละจีวะรานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอน้อมถวาย, ผ้าบังสุกุลจีวร, กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้, แด่พระภิกษุ-สงฆ์, ขอพระภิกษุสงฆ์โปรดรับ, ผ้าบังสุกุลจีวร, กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้, ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, เพื่อประโยชน์, และความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ตลอดกาลนานเทอญฯ

คำชักผ้าป่า

อิมัง ปังสุกูละจีวะรัง อัสสามิกัง มัยหัง ปาปุณาติ.

ผ้าบังสุกุลจีวรนี้ หาเจ้าของมิได้ ย่อมถึงแก่ข้าพเจ้า

คำถวายผ้าอาบน้ำฝน

อิมานิ มะยัง ภันเต, วัสสิกะสาฏิกานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, วัสสิกะสาฏิกานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

ข้าแด่พระสงฆ์ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอน้อมถวาย, ผ้าอาบน้ำฝน, กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้, แด่พระภิกษุสงฆ์, ขอพระภิกษุสงฆ์โปรดรับ, ผ้าอาบน้ำฝน, กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้, ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, เพื่อประโยชน์, และความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ตลอดกาลนานเทอญฯ

คำถวายผ้ากฐิน

อิมัง ภันเต, สะปะริวารัง, กะฐินะจีวะระทุสสัง, สังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, สังโฆ, อิมัง สะปะริวารัง, กะฐินะทุสสัง, ปะฏิคคัณหาตุ, ปะฏิคคะเหตตะวา จะ, อิมินา ทุสเสนะ, กะฐินัง อัตถะระตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอน้อมถวายผ้ากฐิน, กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้, แด่พระสงฆ์, ขอพระสงฆ์โปรดรับ, ผ้ากฐิน, กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้, ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, และเมื่อรับแล้ว, ขอจงกรานกฐินด้วยผ้านี้, เพื่อประโยชน์และความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ตลอดกาลนานเทอญฯ

คำถวายพระพุทธรูป

อิมัง ภันเต, พุทธะรูปัง, สังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, อายะติง สาสะนัสสะ, อะติโรจะนายะ จะ, ถาวะรายะ จะ, สาธุ โน ภันเต, สังโฆ, อิมัง พุทธะรูปัง, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอน้อมถวาย, ซึ่งพระพุทธรูป, แด่พระสงฆ์, เพื่อความรุ่งเรือง, และเพื่อความถาวร, แห่งพระศาสนาต่อไป, ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ, ขอพระสงฆ์โปรดรับ, ซึ่งพระพุทธรูปนี้, ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, เพื่อประโยชน์และความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ตอลดกาลนานเทอญฯ

คำถวายกระทงสำหรับลอยประทีป

อะหัง, อิมินา ปะทีเปนะ, อะสุกายะ, นัมมะทายะ นะทิยา, ปุลิเน, ฐิตัง มุนิโน, ปาทะวะลัญชัง, อะภิปูเชมะ, อะยัง ปะทีเปนะ, มุนิโน, ปาทะวะลัญชัสสะ, ปูชา อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ, สังวัตตะตุ.

ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอบูชา, ซึ่งรอยพระพุทธบาท, ที่ตั้งอยู่เหนือหาดทราย, ในแม่น้ำนัมมทานทีโน้น, ด้วยประทีปนี้, กิริยาที่บูชารอยพระพุทธบาทด้วยประทีปนี้, ขอจงเป็นไปเพื่อประโยชน์และความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ตลอดกาลนานเทอญฯ

คำถวายหนังสือ-คัมภีร์

มะยัง ภันเต, อิมัง สะปะริวารัง, โปฏฐะกะคันถัง, พะหุ-ชะนะหิตายะ, พะหุชะนะสุขายะ, มหาเถเรหิ, ยุตตัปปะยุตตัง, ธัมมิกัง ธัมมะลัทธัง, จาตุททิสัสสะ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะ-ยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมัง สะปะริวารัง, โปฏฐะ-กะคันถัง, พะหุชะนะหิตายะ, พะหุชะนะสุขายะ, มะหาเถเรหิ,

ยุตตัปปะยุตตัง, ธัมมิกัง ธัมมะลัทธัง, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายซึ่งคัมภีร์พระธรรม, อันพระมหาเถระทั้งหลาย, ชำระสอบทานแล้ว อันเกิดขึ้นโดยชอบธรรม, อันได้มาโดยชอบธรรม, กับทั้งบริวารนี้ แด่พระภิกษุสงฆ์, ผู้มีในทิศทั้ง ๔, ขอพระภิกษุสงฆ์โปรดรับ, ซึ่งคัมภีร์พระธรรม, อันพระมหาเถระทั้งหลาย, ชำระสอบทานแล้ว, อันเกิดขึ้นโดยชอบธรรม, อันได้มาโดยชอบธรรม, กับทั้งบริวารนี้, ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, เพื่อประโยชน์ และความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ตลอดกาลนานเทอญฯ

บทสวดธัมมะจักกัปปะวัตตะนะสุตตัง

เอวัมเม สุตัง, เอกัง สะมะยัง ภะคะวา, พาราณะสิยัง วิหะระติ, อิสิปะตะเน มิคะทาเย, ตัตระ โข ภะคะวา ปัญจะวัคคิเย ภิกขู อามันเตสิ.

ทะเวเม ภิกขะเว อันตา ปัพพะชิเตนะ นะ เสวิตัพพา, โย จายัง กาเมสุ กามะสุขัลลิกานุโยโค, หีโน คัมโม โปถุชชะนิโก อะนะริโย อะนัตถะสัญหิโต, โย จายัง อัตตะกิละมะถานุโยโค, ทุกโข อะนะริโย อะนัตถะสัญหิโต. เอเต เต ภิกขะเว อุโภ อันเต อะนุปะ-

คัมมะ, มัชฌิมาปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา, จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ.

กะตะมา จะ สา ภิกขะเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา, จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ. อะยะเมวะ อะริโย อัฏฐังคิโก มัคโค. เสยยะถีทัง. สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปโป, สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว, สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ. อะยัง โข สา ภิกขะเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา, จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ.

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขัง อะริยะสัจจัง. ชาติปิ ทุกขา ชะราปิ ทุกขา มะระณัมปิ ทุกขัง, โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา, อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง, สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา. อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง. ยายัง ตัณหา โปโนพภะวิกา นันทิราคะสะหะคะตา ตัตระ ตัตตราภินันทินี. เสยยะถีทัง, กามะตัณหา ภะวะตัณหา วิภะวะตัณหา. อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง, โย ตัสสาเยวะ ตัณหายะ อะเสสะวิราคะนิโรโธ จาโค ปะฏินิสสัคโค มุตติ อะนาละโย. อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง. อะยะเมวะ อะริโย อัฏฐังคิโก มัคโค. เสยยะถีทัง. สัมมาทิฏฐิ สัมมาสัง-

กัปโป, สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว, สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ.

อิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ. ตัง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญเญยยันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ. ตัง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญญา-ตันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ.

อิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ. ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ปะหาตัพพันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะ-นุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ. ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะ-สะมุทะโย อะริยะสัจจัง ปะหีนันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุส-สุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ.

อิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ. ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจฉิกาตัพพันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ. ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจฉิกะตันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ.

อิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ. ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ภาเวตัพพันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ. ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ภาวิตันติ เม ภิกขะเว. ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ, ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ.

ยาวะกีวัญจะ เม ภิกขะเว อิเมสุ จะตูสุ อะริยะสัจเจสุ, เอวันติปะริวัฏฏัง ทะวาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง นะ สุวิสุทธัง อะโหสิ. เนวะ ตาวาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก

สะมาระเก สะพรัหมะเก, สัสสะมะณะพราหมะณิยา ปะชายะ สะเทวะมะนุสสายะ, อะนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิง. ยะโต จะ โข เม ภิกขะเว อิเมสุ จะตูสุ อะริยะ-สัจเจสุ, เอวันติปะริวัฏฏัง ทะวาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัส-สะนัง สุวิสุทธัง อะโหสิ. อะถาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพรัหมะเก, สัสสะมะณะพราหมะณิยา ปะชายะ สะเทวะมะนุสสายะ, อะนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิง. ญาณัญจะ ปะนะ เม ทัสสะนัง อุทะปาทิ, อะกุปปา เม วิมุตติ. อะยะมันติมา ชาติ, นัตถิทานิ ปุนัพภะโวติ. อิทะมะโวจะ ภะคะวา, อัตตะมะนา ปัญจะวัคคิยา ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุง. อิมัสสะมิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัสสะมิง ภัญญะ-มาเน, อายัสสะมะโต โกณฑัญญัสสะ วิระชัง วีตะมะลัง ธัมมะจักขุง อุทะปาทิ, ยังกิญจิ สะมุทะยะธัมมัง สัพพันตัง นิโรธะธัมมันติ.

ปะวัตติเต จะ ภะคะวะตา ธัมมะจักเก, ภุมมา เทวา สัททะมะ-นุสสาเวสุง, เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปะวัตติตัง, อัปปะฏิวัตติยัง สะมะเณนะ วา พราหมะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พรัหมุนา วา เกนะจิ วา โลกัสสะมินติ. ภุมมานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา, จาตุมมะหารา-ชิกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง. จาตุมมะหาราชิกานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา, ตาวะติงสา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง. ตาวะติงสานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา, ยามา เทวา สัททะมะ นุสสาเวสุง. ยามานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา, ตุสิตา เทวา

สัททะมะนุสสาเวสุง. ตุสิตานัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา, นิมมานะ-ระตี่ เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง. นิมมานะระตี่นัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา, ปะระนิมมิตะวะสะวัตตี่ เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง. ปะระนิมมิตะวะสะวัตตี่นัง เทวานัง สัททัง สุตตะวา, พรัหมะกายิกา เทวา สัททะมนุสสาเวสุง. เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิสิ-ปะตะเน มิคะทาเย อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปะวัตติตัง, อัปปะฏิวัต-ติยัง สะมะเณนะ วา พราหมะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พรัหมุนา วา เกนะจิ วา โลกัสสะมินติ. อิติหะ เตนะ ขะเณนะ เตนะ มุหุตเตนะ, ยาวะ พรัหมะโลกา สัทโท อัพภุคคัจฉิ. อะยัญจะ ทะสะสะหัสสี โลกะธาตุ, สังกัมปิ สัมปะกัมปิ สัมปะเวธิ. อัปปะมาโณ จะ โอฬาโร โอภาโส โลเก ปาตุระโหสิ. อะติกกัมเมวะ เทวานัง เทวานุภาวัง. อะถะโข ภะคะวา อุทานัง อุทาเนสิ, อัญญาสิ วะตะ โภ โกณฑัญโญ, อัญญาสิ วะตะ โภ โกณฑัญโญติ. อิติหิทัง อายัสสะมะโต โกณฑัญญัสสะ, อัญญาโกณฑัญโญ-ตะเววะ นามัง, อะโหสี่ติ.

คำบูชาในวันมาฆปุณณมี

อัชชายัง, มาฆะปุณณะมีสัมปัตตา, มาฆะนักขันเตนะ, ปุณณะจันโท ยุตโต, ยัตถะ ตะถาคะโต, อะระหัง สัมมาสัม-พุทโธ, ปาฏิโมกขัง อุททิสิ, ตะทาหิ, อัฑฒะเตระสานิ ภิกขุสะตานิ, สัพเพสัญเญวะ ขีณาสะวานัง. สัพเพเต เอหิ-ภิกขุกา, สัพเพปิ เต อะนามันติตาวะ, ภะคะวะโต สันติกัง อาคะตา, เวฬุวะเน กะลันทะกะนิวาเป, มาฆะปุณณะมิยัง, วัฑฒะมานะกัจฉายายะ, ตัสสะมิง สันนิปาเต, ภะคะวา วิสุทธุโปสะถัง อะกาสิ, โอวาทะปาฏิโมกขัง อุททิสิ, อะยัง อัมหากัง, ภะคะวะโต เอโกเยวะ, สาวะกะสันนิปาโต อะโหสิ, จะตุรังคิโก, อัฑฒะเตระสานิ ภิกขุสะตานิ. สัพเพสัญเญวะ ขีณาสะวานัง, มะยันทานิ, อิมัง มาฆะปุณณะมีนักขัตตะสะ-มะยัง, ตักกาละสะทิสัง สัมปัตตา, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ภะคะวันตัง อะนุสสะระมานา, อิมัสสะมิง ตัสสะ ภะคะวะโต, สักขิภูเต เจติเย, ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ, อิเมหิ, ทิปะธูปะ-ปุปผาทิสักกาเรหิ, ตัง ภะคะวันตัง, ตานิ จะ อัฑฒะเตระสานิ ภิกขุสะนาติ, อะภิปูชะยามะ, สาธุ โน ภันเต ภะคะวา, สะสาวะ-กะสังโฆ, สุจิระปะรินิพพุโตปิ, กะรุณาทีหิ คุเณหิ ธะระมาโน, อิเม สักกาเร, ทุคคะตะปัณณาการะภูเต, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

ณ วันนี้, เป็นวันพระจันทร์เต็มดวง, ประกอบด้วยฤกษ์มาฆะ, มาถึงด้วยดี ณ วันนี้แล้ว, ในวันใดเล่า, พระตถาคตอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า, ได้ทรงแสดงพระปาฏิโมกข์, ในท่ามกลางพระสงฆ์, ๑,๒๕๐ องค์, ล้วนแต่พระขีณาสพ, ล้วนได้เป็นเอหิภิกขุปฏิสัมภิทาญาณ, อยู่ในทิศต่างๆ, ไม่มีใครนิยมนัดหมาย, ได้มาประชุมพร้อมกัน, ในสำนักพระผู้มีพระภาคเจ้า, ที่เวฬุวนาราม, เวลาตะวันบ่าย, ในมาฆปุณณมี, พระองค์ได้ทรงวิสุทธิอุโบสถ, ทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์, สามคาถากึ่ง, ณ ที่ประชุมพระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์นั้น, อนึ่ง, สาวกสันนิบาต, ของพระผู้มีพระภาคเจ้า, แห่งเราทั้งหลาย, ๑,๒๕๐ องค์, ล้วนแต่พระขีณาพ, ล้วนเป็นเอหิภิกษุอุปสมบท, มาประชุมกัน, พร้อมด้วยองค์สี่ประการ, ได้มีคราวเดียวเท่านั้น, บัดนี้, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ได้มีชีวิตมาถึงวันมาฆ-ปุณณมีนี้, ซึ่งคล้ายกับวันสาวกสันนิบาต, ข้าพเจ้าระลึกถึง, พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น, แม้เสด็จปรินิพพานนานแล้ว, เคารพบูชาพระองค์, กับพระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์นั้น, ด้วยเครื่องสักการะบูชา, มีเทียนธูปดอกไม้เหล่านี้เป็นต้น, ขอพระผู้มีพระภาคเจ้า, กับทั้งสาวกสงฆ์ ๑,๒๕๐ องค์, แม้ปรินิพพานนานแล้ว, ซึ่งดำรงอยู่โดยพระคุณทั้งหลาย, มีพระกรุณาคุณเป็นต้น, จงทรงรับเครื่องสักการบรรณาการ, ของข้าพเจ้าคนยาก

ทั้งหลายเหล่านี้, เพื่อประโยชน์, และความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ตลอดกาลนานเทอญฯ

คำบูชาในวันวิสาขปุณณมี

อัชชายัง, วิสาขะปุณณะมี สัมปัตตา, วิสาขะนักขัตเตนะ, ปุณณะจันโท ยุตโต, ยัตถะ ตะถาคะโต, อะระหัง สัมมาสัม-พุทโธ, วิสาขะปุณณะมิยัง ชาโต, อันติมะชาติยา, ปัตโต จะ อะภิสัมโพธิ, อะโถปิ ปะรินิพพุโต, โลเก ชาโต จะ, กะรุณาเว-คะโจทิโต, เทวานัญเจวะ, มะนุสสานัญจะ, อะเนกะสะมะเน-กะธา, ทิฏฐะธัมมะสัมปะรายะ, ปะระมัตถะปะเภทะโต, ติวิธัตเถ อะสาเธสิ, ธัมเมนะ วินะเยนะ จะ, สัทธัมมัง ติวิธัง, โลเก สัมมะเทวะ ปะวัตตะยิ.

มะยันทานิ, อิมัง วิสาขะปุณณะมีนักขัตตะสะมะยัง, ตักกาละสะทิสัง สัมปัตตา, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ภะคะวันตัง อะนุสสะระมานา, อิมัสสะมิง ตัสสะ ภะคะวะโต, สักขิภูเต เจติเย, ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ, อิเมหิ ทิปะธูปะปุปผา-ทิสักกาเรหิ, ตัง ภะคะวันตัง สะสัทธัมมัง สะสังฆัง อะภิปูชะ-ยามะ, สาธุ โน ภันเต ภะคะวา, สุจิระปะรินิพพุโตปิ, กะรุณาทีหิ คุเณหิ, ธะระมาโน, อิเม สักกาเร, ทุคคะตะปัณณาการะภูเต, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

วันเพ็ญฤกษ์วิสาขะ มาถึงด้วยดี, ณ วันนี้แล้ว, พระจันทร์เพ็ญเต็มดวง, ประกอบด้วยฤกษ์วิสาขะแล้ว, ในวันใดเล่า, พระตถาคตอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า, ได้บังเกิดขึ้นแล้ว, ในศากยตระกูลโคตมวงศ์, ในมัชฌิมประเทศซึ่งเป็นที่อยู่, ของชนชาวอริยะทั้งหลาย, พระองค์นั้น, เป็นสุขมาลชาติ, ตั้งอยู่ในความเป็นสุขอย่างยิ่ง, ควรจะพิจาณาโดยอเนกประการ, พระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น, มีมงคลสมัยอันพิเศษ, ซึ่งบูรพาจารย์หากนิยม กำหนดไว้ว่า, พระองค์ประสูติ, ตรัสรู้, และเสด็จดับขันธปรินิพพาน, สามสมัยกาลนี้, ในวันวิสาขปุณณมี, ดิถีเพ็ญพระจันทร์เสวยนักขัตฤกษ์, เป็นมหามงคลกาลอันพิเศษ, พระองค์บังเกิดขึ้นแล้วในโลก, เป็นพระศาสดาสั่งสอนสัตว์, ให้ปฏิบัติในหนทางแห่งความสุข แลประโยชน์, อันกำลังแห่งพระมหากรุณา, หากตักเตือนให้ทรงสั่งสอน, ประโยชน์ทั้ง ๓ คือ, ประโยชน์ชาตินี้, ประโยชน์ชาติหน้า, และประโยชน์อย่างยิ่งคือนิพพาน,ให้สำเร็จแก่เทพยดาและมนุษย์เป็นอันมาก, ด้วยเทศนาวิธีต่างๆ, ผ่อนผันตามจริต และอัธยาศัยแห่งสัตว์นั้นๆ, ทรงแสดงธรรม แลทรงบัญญัติวินัย, ให้สัทธรรมทั้ง ๓ ประการ คือ, พระปริยัติสัทธรรม, ปฏิปัติ-สัทธรรม, และปฏิเวธสัทธรรม, เป็นไปในโลกโดยชอบแล้ว, พระองค์เสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว. ข้าพเจ้าทั้งหลาย,

มาถึงวันวิสาขปุณณมีนี้, ซึ่งคล้ายกับวันประสูติ, ตรัสรู้, และเสด็จดับขันธปรินิพพาน, แห่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ระลึกถึงพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น, แม้เสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว, เคารพบูชาพระองค์, กับพระธรรม และพระสงฆ์, ด้วยเครื่องสักการะ, มีเทียนธูป ดอกไม้เหล่านี้เป็นต้น, ขอพระองค์ซึ่งยังดำรงอยู่, โดยพระคุณทั้งหลาย, มีพระกรุณาคุณเป็นต้น, จงทรงรับสักการบรรณาการ, ของข้าพเจ้าคนยากทั้งหลายเหล่านี้, เพื่อประโยชน์ และความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ตลอดกาลนานเทอญฯ

คำนำบูชาในวันอาสาฬหปุณณมี

ยะมัมหะ โข มะยัง, ภะคะวันตัง สะระณัง คะตา, โย โน ภะคะวา สัตถา, ยัสสะ จะ มะยัง ภะคะวะโต ธัมมัง โรเจมะ, อะโหสิ โข โส ภะคะวา, อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, สัตเตสุ การุญญัง, ปะฏิจจะกะรุณายะโก, หิเตสี อะนุกัมปัง อุปาทายะ, อาสาฬหะปุณณะมิยัง, พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย, ปัญจะวัคคิยานัง ภิกขูนัง, อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง, ปะฐะมัง ปะวัตเตตตะวา, จัตตาริ อะริยสัจจานิ ปะกาเสสิ.

ตัสสะมิญจะ โข สะมะเย, ปัญจะวัคคิยานัง ภิกขูนัง ปะมุโข, อายัสสะมา อัญญาโกณฑัญโญ, ภะคะวะโต ธัมมัง สุตตะวา, วิระชัง วิตะมะลัง, ธัมมะจักขุง ปะฏิละภิตตะวา, “ยังกิญจิ สะมุทะยะธัมมัง, สัพพันตัง นิโรธะธัมมันติ”, ภะคะวันตัง อุปะสัมปะทัง ยาจิตตะวา, ภะคะวะโต เยวะ สันติกา, เอหิภิกขุ อุปะสัมปะทัง ปะฏิละภิตตะวา, ภะคะวะโต ธัมมะวินะเย, อะริยะสาวะกะสังโฆ, โลเก ปะฐะมัง อุปปันนัง อะโหสิ. ตัสสะมิญจาปิ โข สะมะเย, สังฆะรัตตะนัง, โลเก ปะฐะมัง อุปปันนัง อะโหสิ. ตัสสะมิญจาปิ โข สะมะเย, สังฆะรัตตะนัง, โลเก ปะฐะมัง อุปปันนัง อะโหสิ. พุทธะรัตตะนัง, ธัมมะรัตตะนันติ, ติรัตตะนัง สัมปุณณัง อะโหสิ.

มะยัง โข เอตะระหิ, อิมัง อาสาฬหะปุณณะมิกาลัง, ตัสสะ ภะคะวะโต, ธัมมะจักกัปปะวัตตะนะกาละสัมมะตัง, อะริยะ-สาวะกะสังฆะอุปปัตติกาละสัมมะตัญจะ, รัตตะนัตตะยะ-สัมปุระณะกาลาสัมมะตัญจะ ปัตตะวา, อิมัง ฐานัง สัมปัตตา, อิเม สักกาเร คะเหตตะวา, อัตตะโน กายัง, สักการูปะธานัง กะริตตะวา, ตัสสะ ภะคะวะโต, ยะถาภุจเจ คุเณ, อะนุส-สะรันตา, อิมัง พุทธะปะฏิมัง, ติกขัตตุง ปะทักขิเณ กะริสสามะ, ยะถาคะหิเตหิ สักการเหิ, ปูชัง กุรุมานา.

สาธุ โน ภันเต ภะคะวา, สุจิระปะรินิพพุโตปิ, ญาตัพเพหิ คุเณหิ, อะติตารัมมะณะตายะ, ปัญญายะมาโน, อิเม อัมเหหิ คะหิเต สักกาเร, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

เราทั้งหลายถึงซึ่งพระผู้มีพระภาค, พระองค์ใดแลว่าเป็นที่พึ่ง, พระผู้มีพระภาคพระองค์ใด, เป็นพระศาสดาของเราทั้งหลาย, อนึ่ง, เราทั้งหลาย, ชอบใจซึ่งธรรมของพระผู้มีพระภาคพระองค์ใด, พระผู้มีพระภาคพระองค์นั้น, เป็นพระอรหันต์ตรัสรู้ชอบเอง, ทรงอาศัยความการุญในสัตว์ทั้งหลาย, ทรงพระกรุณาแสวงหาประโยชน์เกื้อกูล, ทรงอาศัยความเอ็นดู, ได้ยังพระธรรมจักรอันยอดเยี่ยมให้เป็นไป, ทรงประกาศอริยสัจ ๔ เป็นครั้งแรก, แก่พระภิกษุปัญจวัคคีย์, ที่ป่าอิสิปตน-มฤคทายวัน, ใกล้กรุงพาราณสี, ในวันอาสาฬหปุณณมี.

อนึ่ง, ในสมัยนั้นแล, พระอัญญาโกณฑัญญะ, ผู้เป็นหัวหน้าของพระภิกษุปัญจวัคคีย์, ฟังธรรมของพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว, ได้ธรรมจักษุอันบริสุทธิ์ ปราศจากมลทินว่า, “สิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีความเกิดขึ้นเป็นธรรมดา, สิ่งทั้งปวงนั้น มีความดับเป็นธรรมดา”, จึงทูลขออุปสมบทกะพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว, ได้เป็นพระอริยสงฆ์สาวก, ในธรรมวินัยของพระผู้มีพระภาคเจ้า, เป็นองค์แรกในโลก.

อนึ่ง, ในสมัยนั้นแล, พระสังฆรัตนะ, ได้บังเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก, พระรัตนตรัย คือ, พระพุทธรัตนะ, พระธรรมรัตนะ, พระสังฆรัตนะ, ได้สมบูรณ์แล้วในโลก.

บัดนี้, เราทั้งหลายแล, มาประจวบมงคลสมัยอาสาฬห-ปุณณมี, วันเพ็ญอาสาฬหมาส, ที่รู้พร้อมกันว่า, เป็นวันที่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น, ทรงประกาศพระธรรมจักร, เป็นวันที่เกิดขึ้นแห่งพระอริยสงฆ์สาวก, และเป็นวันที่พระรัตนตรัยครบสมบูรณ์, คือครบ ๓ รัตนะ, จึงมาประชุมกันแล้ว ณ ที่นี้, ถือสักการะเหล่านี้, ทำกายของตนให้เป็นดังภาชนะ, รับเครื่องสักการะ, ระลึกถึงพระคุณตามเป็นจริงทั้งหลาย, ของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น, จักทำประทักษิณสิ้นวาระสามรอบ, ซึ่งพระพุทธปฏิมานี้, บูชาอยู่ด้วยสักการะอันถือไว้แล้วอย่างไร.

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ, ขอพระผู้มีพระภาคเจ้า, แม้เสด็จปรินิพพานนานแล้ว, ยังปรากฏอยู่ด้วยพระคุณสมบัติ, อันข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย, จะพึงรู้โดยความเป็นอดีตารมณ์, จงทรงรับเครื่องสักการะ, อันข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายถือไว้แล้วนี้, เพื่อประโยชน์, เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ตลอดกาลนานเทอญฯ

วิธีและคำขอบวชชีพราหมณชีปะขาว

เบื้องต้น มีขันธ์ ๕ นุ่งขาวห่มขาว นั่งท่าพรหม ประนมมือกราบลง ๓ ครั้ง ตั้ง นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสัสะ (๓ ครั้ง) เปล่งวาจาว่าดังต่อไปนี้

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ. *(กราบ)*

สะวากขาโต ภะคะวะโต ธัมโม ธัมมัง นะมัสามิ. *(กราบ)*

สุปะฏิปันโน ภะคะวะตา สาวะกะสังโฆ สังฆัง นะมามิ. *(กราบ)*

คำขอบวช

เอสาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ, ภิกขุสังฆัญจะ, ปัพพัชชัง มัง ภันเต สังโฆ ธาเรตุ, อัชชะตะเค ปานุเปตัง, สะระณัง คะตัง.

ทุติยัมปาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ, ภิกขุสังฆัญจะ, ปัพพัชชัง มัง ภันเต สังโฆ ธาเรตุ, อัชชะตัคเค ปานุเปตัง, สะระณัง คะตัง.

ตะติยัมปาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ, ภิกขุสังฆัญจะ, ปัพพัชชัง มัง ภันเต สังโฆ ธาเรตุ, อัชชะตัคเค ปานุเปตัง สะระณัง คะตัง.

คำอาราธนาศีล ๘

มะยัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ, อัฏฐะ สีลานิ ยาจามะ

ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ, อัฏฐะ สีลานิ ยาจามะ

ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ, อัฏฐะ สีลานิ ยาจามะ

(ถ้าคนเดียวเปลี่ยน มะยัง เป็น อะหัง, เปลี่ยน ยาจามะ เป็น ยาจามิ)

คำสมาทานศีล ๘

พระสงฆ์ว่านำ ดังนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

(๓ หน)

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

เมื่อพระสงฆ์ว่า “ติสิระณะคะมะนัง นิฏฐิตัง” พึงรับว่า “อามะ ภันเต” แล้วท่านจะให้ศีลต่อไป ดังนี้

๑. ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
ข้าพเจ้าสมาทานสิกขาบท เว้นจากการผลาญชีวิตสัตว์

๒. อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

ข้าพเจ้าสมาทานสิกขาบท เว้นจากถือเอาสิ่งของที่เขาไม่ได้ให้

๓. อะพรัหมะจะริยา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท เว้นจากการประพฤติผิดพรหมจรรย์

๔. มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
ข้าพเจ้าสมาทานสิกขาบท เว้นจากการพูดเท็จ

๕. สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขา-ปะทัง สะมาทิยามิ
ข้าพเจ้าสมาทานสิกขาบท เว้นจากการดื่มน้ำเมา คือสุราเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท

๖. วิกาละโภชะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
ข้าพเจ้าสมาทานสิกขาบท เว้นจากการบริโภคอาหารในเวลาวิกาล

๗. นัจจะคีตะวาทิตะวิสูกะทัสสะนะ มาลาคันธะวิเลปะนะ ธาระณะมัณฑะนะวิภูสะนัฏฐานา เวระมะณี สิกขา-ปะทัง สะมาทิยามิ
ข้าพเจ้าสมาทานสิกขาบท เว้นจากการฟ้อนรำขับร้องและทัดทรงดอกไม้และลูบไล้ด้วยของหอม

๘. อุจจะสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

ข้าพเจ้าสมาทานสิกขาบท เว้นจากที่นั่งที่นอนอันสูงใหญ่ที่หรูหราและมุ่งปรนเปรอความสุขกาย

คำลาสิกขาของพราหมณี่

สิกขัง ปัจจักขามิ	ข้าพเจ้าขอกราบลาสิกขา
ทุติยัมปิ สิกขัง ปัจจักขามิ	ข้าพเจ้าขอกราบลาสิกขา แม้ครั้งที่ ๒
ตะติยัมปิ สิกขัง ปัจจักขามิ	ข้าพเจ้าขอกราบลาสิกขา แม้ครั้งที่ ๓
คิหีติ มัง ธาเรถะ	ขอสงฆ์จงจำข้าพเจ้าไว้ว่าเป็นคฤหัสถ์แล้ว

คำลาพระกลับบ้านของผู้รักษาศีล ๘

หันทะทานิ มะยัง ภันเต อาปุจฉามะ, พะหุกิจจา มะยัง, พะหุกะระณียา.

พระสงฆ์ว่า “ยัสสะทานิ ตุมเห กาลัง มัญญะถะ”

พึงรับว่า “สาธุ ภันเต” *แล้ว กราบ ๓ ครั้ง*

ไหว้พระ ๕ ครั้ง

ของ

เจ้าประคุณสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดเทพศิรินทราวาส

ในวันหนึ่งกับคืนหนึ่ง ไม่ว่าเวลาใดก็ตามแต่ต้องไหว้ให้ได้ ๕ ครั้ง เป็นอย่างน้อย ในคราวเดียวกัน ถ้าได้ดอกไม้ ธูป เทียน ก็บูชา ถ้าไม่มี ก็มือ ๑๐ นิ้ว และปากกับใจ ควรไหว้จนตลอดชีวิต คือ

ครั้งที่ ๑ พึงนั่งกระโหย่งเท้า ประนมมือว่า นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ๓ หน แล้วว่า พระพุทธคุณ คือ อิติปิโส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ หยุดระลึกถึงพระปัญญาคุณคือทรงรู้ดีชอบสิ้นเชิง พระบริสุทธิคุณคือทรงละความเศร้าหมองได้หมด พระกรุณาคุณคือทรงสงสารผู้อื่น และสั่งสอนให้ปฏิบัติตามของพระพุทธเจ้า จนเห็นชัดแล้ว กราบลง ๑ หน

ครั้งที่ ๒ ว่า พระธรรมคุณ คือ สะวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ หยุดระลึกถึงพระธรรมที่รักษาผู้ปฏิบัติตามไม่ให้ตกไปในที่ชั่ว จนเห็นชัดแล้ว กราบลง ๑ หน

ครั้งที่ ๓ ว่า พระสังฆคุณ คือ สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชะลิกะระณีโย อะนุตตะรัง

ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ หยุดระลึกถึงคุณ คือความปฏิบัติดี ปฏิบัติตรง ปฏิบัติถูก ปฏิบัติชอบของพระอริยสงฆ์ จนเห็นชัดแล้ว กราบลง ๑ หน

นั่งพับเพียบประนมมือ ตั้งใจถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะ ไม่ถือสิ่งอื่นยิ่งกว่าจนตลอดชีวิต ว่าสรณคมน์ คือ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ครั้งที่ ๔ ระลึกถึงคุณมารดาบิดาของตน จนเห็นชัดแล้ว กราบลง ๑ หน

ครั้งที่ ๕ ระลึกถึงคุณของบรรดาท่านผู้มีอุปการะแก่ตน เช่น พระมหากษัตริย์ และครูอาจารย์เป็นต้นไป จนเห็นชัดแล้ว กราบลง ๑ หน

ต่อไปไม่ต้องประนมมือ ตั้งใจพิจารณาเรื่องและร่างกายของตนว่า จะต้องมีแก่ หนีความแก่ไปไม่พ้น จะต้องเจ็บ หนีความเจ็บไปไม่พ้น จะต้องตาย หนีความตายไปไม่พ้น จะต้องพลัดพรากจากของรักของชอบใจทั้งสิ้น มีกรรมเป็นของตัว คือทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เป็นอนิจจัง ไม่เที่ยง ไม่แน่นอน เป็นทุกข์ ลำบากเดือดร้อน เป็นอนัตตา ไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของตน ครั้นพิจารณาแล้ว พึงแผ่กุศลทั้งปวง มีการกราบไหว้เป็นต้น อุทิศให้แก่ท่านผู้มีคุณ มีมารดาบิดาเป็นต้น ตลอดจนชั้นสูงสุด คือพระมหากษัตริย์ ทั้งเทพดา มนุษย์ และสัตว์ทั้งหลายว่า จงเป็นสุขๆ อย่ามีเวรมีภัย เบียดเบียนกันและกัน รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด

การไหว้ ๕ ครั้งนี้ ถ้าวันไหนขาด ให้ไหว้ใช้หนี้ ๕ ครั้งในวันรุ่งขึ้น ถ้านั่งกระโหย่งเท้าไม่ได้ ก็นั่งพับเพียบ ถ้าไม่ได้ ก็นอนไหว้ เมื่อยกมือไม่ขึ้น ก็ปากกับใจ ถ้าทำได้อย่างนี้ เป็นเครื่องพยุงตนให้เป็นคนดี ไม่ให้เป็นคนชั่ว

และให้ตั้งอยู่ในที่ดีไม่ให้ตกไปในที่ชั่ว ถ้าผู้ใดประพฤติได้เสมอจนตลอดชีวิต ผู้นั้นจะอุ่นใจในตัวของตัวเอง มีความเจริญงอกงามไพบูลย์ยิ่งๆ ขึ้น เสมอทุกคืนทุกวัน คุ้มครองป้องกันภยันตรายปราศจากความเสียหายที่ไม่เหลือวิสัยและตั้งตัวได้ในทางคดีโลกและคดีธรรม เต็มภูมิเต็มชั้นของตนๆ ทุกประการ

คาถาชินบัญชร

ของ

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี)

ชะยาสะนากะตา พุทธา เชตะวา มารัง สะวาหะนัง
จะตุสัจจาสะภัง ระสัง เย ปิวิงสุ นะราสะภา
ตัณหังกะราทะโย พุทธา อัฏฐุวิ่สะติ นายะกา
สัพเพ ปะติฏฐิตา มัยหัง มัตถะเก เต มุนิสสะรา
สิเส ปะติฏฐิโต มัยหัง พุทโธ ธัมโม ทะวิโลจะเน
สังโฆ ปะติฏฐิโต มัยหัง อุเร สัพพะคุณากะโร
หะทะเย เม อะนุรุทโธ สาริปุตโต จะ ทักขิเณ
โกณฑัญโญ ปิฏฐิภาคัสมิง โมคคัลลาโน จะ วามะเก

ทักขิเณ สะวะเน มัยหัง
กัสสะโป จะ มะหานาโม
เกสะโต ปิฏฐิภาคัสมิง
นิสินโน สิริสัมปันโน
กุมาระกัสสะโป เถโร
โส มัยหัง วะทะเน นิจจัง
ปุณโณ อังคุลิมาโล จะ
เถรา ปัญจะ อิเม ชาตา
เสสาสีติ มะหาเถรา
เอเตสีติ มะหาเถรา
ชะลันตา สีละเตเชนะ
ระตะนัง ปุระโต อาสิ
ธะชัคคัง ปัจฉะโต อาสิ
ขันธะโมระปะริตตัญจะ
อากาเส ฉะทะนัง อาสิ
ชินาณา วะระสังยุตตา
วาตะปิตตาทิสัญชาตา

อาสุง อานันทะราหุลา
อุภาสุง วามะโสตะเก
สุริโยวะ ปะภังกะโร
โสภิโต มุนิปุงคะโว
มะเหสี จิตตะวาทะโก
ปะติฏฐาสิ คุณากะโร
อุปาลี นันทะสีวลี
นะลาเต ติละกา มะมะ
วิชิตา ชินะสาวะกา
ชะตะวันโต ชิโนระสา
อังคะมังเคสุ สัณฐิตา
ทักขิเณ เมตตะสุตตะกัง
วาเม อังคุลิมาละกัง
อาฏานาฏิยะสุตตะกัง
เสสา ปาการะสัณฐิตา
สัตตาปปาการะลังกะตา
พาหิรัชฌัตตุปัททะวา

อะเสสา วินะยัง ยันตุ อะนันตะชินะเตชะสา
วะสะโต เม สะกิจเจนะ สะทา สัมพุทธะปัญชะเร
ชินะปัญชะระมัชฌัมหิ วิหะรันตัง มะหีตะเล
สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ เต มะหาปุริสาสะภา
อิจเจวะมันโต สุคุตโต สุรักโข
ชินานุภาเวนะ ชิตุปัททะโว
ธัมมานุภาเวนะ ชิตาริสังโค
สังฆานุภาเวนะ ชิตันตะราโย
สัทธัมมานุภาวะปาลิโต จะรามิ ชินะปัญชะเรติ.

พระพุทธเจ้าและพระนราสภาทั้งหลาย ผู้ประทับนั่งแล้วบนชัยบัลลังก์ ทรงพิชิตพระยามาราธิราช ผู้พรั่งพร้อมด้วยเสนาราชพาหนะแล้ว เสวยอมตรสคือ อริยสัจธรรมทั้งสี่ประการ เป็นผู้นำสรรพสัตว์ให้ข้ามพ้นจากกิเลสและกองทุกข์

มี ๒๘ พระองค์ คือพระผู้ทรงพระนามว่า “ตัณหังกร” เป็นอาทิ พระพุทธเจ้าผู้จอมมุนีทั้งหมดนั้น

ข้าพเจ้าขออัญเชิญมาประดิษฐานเหนือเศียรเกล้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประดิษฐานอยู่บนศรีษะ พระธรรมอยู่ที่ดวงตาทั้งสอง พระสงฆ์ผู้เป็นอากรบ่อเกิดแห่งสรรพคุณอยู่ที่อก

พระอนุรุทธะอยู่ที่ใจ พระสารีบุตรอยู่เบื้องขวา พระโมคคัลาน์อยู่เบื้องซ้าย พระอัญญาโกณฑัญญะอยู่เบื้องหลัง พระอานนท์กับพระราหุลอยู่หูขวา พระกัสสปะกับพระมหานามะอยู่ที่หูซ้าย มุนีผู้ประเสริฐ คือ พระโสภิตะ

ผู้สมบูรณ์ด้วยสิริ ดังพระอาทิตย์ส่องแสงอยู่ที่ทุกเส้นขน ตลอดร่างกายทั้งข้างหน้าและข้างหลัง

พระเถระกุมารกัสสปะ ผู้แสวงบุญทรงคุณอันวิเศษ มีวาทะอันวิจิตรไพเราะอยู่ปากประจำ พระปุณณะ พระอังคุลิมาล พระอุบาลี พระนันทะ และพระสีวลี พระเถระทั้ง ๕ นี้ จงปรากฏเกิดเป็นกระแจะจุณเจิมที่หน้าผาก

ส่วนพระอสีติมหาเถระที่เหลือ ผู้มีชัยและเป็นพระโอรส เป็นพระสาวกของพระพุทธผู้ทรงชัย แต่ละองค์ล้วนรุ่งเรืองไพโรจน์ด้วยเดชแห่งศีล ให้ดำรงอยู่ทั่วอวัยวะน้อยใหญ่

พระรัตนสูตรอยู่เบื้องหน้า พระเมตตาสูตรอยู่เบื้องขวา พระอังคุลิมาล-ปริตรอยู่เบื้องซ้าย พระธชัคคสูตรอยู่เบื้องหลัง พระขันธปริตร พระโมรปริตร และพระอาฏานาฏิยสูตร เป็นเครื่องกางกั้นดุจหลังคาอยู่บนนภากาศ

อนึ่ง พระชินเจ้าทั้งหลาย นอกจากที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ ผู้ประกอบพร้อมด้วยกำลังนานาชนิด มีศีลาทิคุณอันมั่นคง คือสัตตะปราการเป็นอาภรณ์มาตั้งล้อมเป็นกำแพงคุ้มครองเจ็ดชั้น

ด้วยเดชานุภาพแห่งพระอนันตชินเจ้า ไม่ว่าจะทำกิจการใดๆ เมื่อข้าพระพุทธเจ้าอาศัยอยู่ในพระบัญชร แวดวงกรงล้อมแห่งพระสัมมาสัม-พุทธเจ้า ขอโรคอุปัทวะทุกข์ทั้งภายนอกและภายใน อันเกิดแต่โรคร้าย คือโรคลม และโรคดี เป็นต้น เป็นสมุฏฐาน จงกำจัดให้พินาศไป อย่าได้เหลือ

ขอพระมหาบุรุษผู้ทรงพระคุณอันล้ำเลิศทั้งปวงนั้น จงอภิบาลข้าพระพุทธเจ้าผู้อยู่ในภาคพื้นท่ามกลางพระชินบัญชร ข้าพระพุทธเจ้าได้รับการคุ้มครองปกปักรักษาภายในเป็นอันดีฉะนี้แล

ข้าพระพุทธเจ้าได้รับการอภิบาล ด้วยคุณานุภาพแห่งสัจธรรม จึงชนะเสียได้ซึ่งอุปัทวะอันตรายใดๆ ด้วยอานุภาพแห่งพระชินพุทธเจ้า ชนะข้าศึกศัตรูและอุปสรรคเครื่องขัดข้อง ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรม ชนะอันตรายทั้งปวง ด้วยอานุภาแห่งพระสงฆ์ ขอข้าพระพุทธเจ้าจงได้ปฏิบัติ และรักษาดำเนินไปโดยสวัสดิ์ เป็นนิจนิรันดรเทอญฯ

พระคาถาชินบัญชรของเจ้าประคุณสมเด็จฯ ถ้าใครท่องจำได้ขึ้นใจ ภาวนาทุกคืนทุกวัน มีคุณภาพมากมาย มีความศักดิ์สิทธิ์และทรงอานุภาพทุกบท จะทำให้เกิดโชคลาภเป็นสิริมงคลแก่ตัว ใช้เสกน้ำมนต์รดแก้สรรพทุกข์โศกโรคภัย ไม่ว่าจะถูกกระทำคุณไสย คุณผี คุณคนทั้งปวง ใช้เสกพระเครื่องรางของขลัง จะเพิ่มอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์มากยิ่งขึ้น

พิธีการทำบุญ

ตามประเพณีของชาติที่เจริญแล้ว ย่อมมีพิธีการทำบุญต่างๆ กัน ตามคตินิยมของชนหมู่นั้นๆ โดยเฉพาะพิธีการทางพระพุทธศาสนา เมื่อกล่าวโดยปริยายแล้ว มีมากด้วยกัน แต่ถ้าจะกล่าวโดยสรุปก็คงมีเพียง ๒ ประการเท่านั้นคือ

๑. ทำบุญในงานมงคล
๒. ทำบุญในงานอวมงคล

การทำบุญในงานมงคล ได้แก่การทำบุญเพื่อความสุข ความเจริญ โดยปรารภเหตุที่ดีที่เป็นมงคล เช่น ทำบุญฉลองอายุครบรอบ ๓ รอบ ๕ รอบ ๗ รอบ หรือทำบุญวันเกิด ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ทำบุญฉลองพระพุทธรูป ทำบุญฉลองพระธรรมที่สร้างขึ้น และฉลองพระสงฆ์ที่อุปสมบทใหม่ หรือทำบุญในงานมงคลโกนผมไฟ โกนจุก มงคลสมรส เป็นต้น เรียกว่า ทำบุญในงานมงคล

การทำบุญในงานอวมงคล ได้แก่การทำบุญเพื่อความสุข ความเจริญ โดยปรารภเหตุที่ไม่สู้ดี แล้วจัดการทำบุญเพื่อกลับร้ายให้กลายเป็นดี เช่น ปรารภการมรณกรรมของญาติมิตร หรือทำบุญ ๗ วัน ๕๐ วัน ๑๐๐ วัน หรือทำบุญเพื่ออุทิศกุศลตามธรรมเนียม หรือมีลางนิมิตรร้ายอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้น เช่น อสุนีบาตตกต้องเคหสถาน แร้งจับหลังคาบ้านเรือน สัตว์ที่ถือว่า

ไม่เป็นมงคลขึ้นบ้านเป็นต้น แล้วจัดการทำบุญเพื่อปัดเป่าอุบาทว์ หรือลางนิมิตรร้ายเหล่านั้นให้กลับเป็นดี อย่างนี้เรียกว่า ทำบุญในงานอวมงคล

การทำบุญทั้ง ๒ อย่าง ดังกล่าวนี้ ตามประเพณีนิยมในทางระพุทธศาสนา มีวิธีการที่จะต้องจัดเตรียมอีกหลายอย่าง

การทำบุญเลี้ยงพระ

๑. นิมนต์พระก่อน

เมื่อกำหนดแน่นอนแล้วว่าจะทำบุญในวันนั้น เดือนนั้น ปีนั้น เวลานั้น กิจเบื้องต้นควรนิมนต์พระก่อนด้วยการเขียนฎีกานิมนต์พระล่วงหน้าอย่างน้อย ๓ ถึง ๗ วัน ฎีกาสำหรับนิมนต์พระนั้นมีตัวอย่างดังนี้

ขออาราธนาพระคุณเจ้า (พร้อมด้วยพระสงฆ์ในวัดอีก.....รูป) เจริญพระพุทธมนต์ (หรือสวดมนต์ หรือรับบิณฑบาต หรือแสดงธรรมเทศนา แล้วแต่กรณี) ในงาน.....ที่.....ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....กำหนดวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... เวลา..... น. รุ่งขึ้น..... เวลา..... รับภัตตาหาร..... (เช้าหรือเพล)

ถ้าสวดมนต์หรือฉันวันเดียว หรือเวลาเดียวกัน ไม่ต้องใช้คำว่ารุ่งขึ้น เพียงแต่ว่าเจริญพระพุทธมนต์แล้วรับบิณฑบาตเช้าหรือเพลถ้าจะต้องใช้บาตรปิ่นโต ให้เขียนในท้ายฎีกาว่ามีบาตรปิ่นโตด้วย หากจะมีรถหรือเรือรับส่ง ก็ลงหมายเหตุในท้ายฎีกา กำหนดเวลาให้พระได้ทราบล่วงหน้า

ถ้ารู้จักมักคุ้นกับพระสงฆ์ จะนิมนต์โดยไม่ต้องเขียนฎีกาก็ใช้ได้ การนิมนต์พระสงฆ์มาฉันภัตตาหารนั้นไม่ควรระบุชื่ออาหาร เช่นข้าวสุก ขนมสด ขนมแห้ง ปลา เนื้อ จึงมีสมณโวหารสำหรับนิมนต์พระมาฉันภัตตาหารว่า

นิมนต์รับบิณฑบาตรเช้า หรือ เพล ดังนี้ หรือจะพูดว่านิมนต์พระคุณเจ้าฉันภัตตาหารเช้าหรือเพล ก็ใช้ได้เหมือนกัน

งานมงคลสมรส นิยมนิมนต์พระคู่ คือ ๖ รูป ๘ รูป ๑๐ รูป เพราะคติโบราณเพื่อจะให้คู่บ่าวสาวนิมนต์ฝ่ายละจำนวนเท่า ๆ กัน หรือรับเป็นเจ้าภาพฝ่ายละเท่าๆ กัน ส่วนงานมงคลอื่นๆ นิมนต์พระ ๕ รูป ๗ รูป ๙ รูป คือนิมนต์พระคี่ ถ้าเป็นงานทำบุญอายุ นิยมนิมนต์ให้เกินกว่าอายุขึ้นไป ถือว่าเป็นการเพิ่มอายุ

๒.เตรียมสถานที่และจัดอาสนะ

สถานที่ที่จะบำเพ็ญกุศลนั้นๆ จะเป็นบ้านใหญ่ บ้านเล็ก บ้านใหม่ หรือบ้านเก่าก็ตาม ถ้าได้จัดทำให้ถูกสุขลักษณะแล้ว ก็จะทำให้เจริญตา เจริญใจได้ การจัดอาสนะสงฆ์นั้นต้องจัดให้สูงกว่าคฤหัสถ์ จัดให้นั่งห่างกันพอควร ใช้พรมหรือผ้าปูนั่งเฉพาะองค์ๆ ถ้าไม่สามารถจัดที่เฉพาะองค์ๆ ได้ ก็ใช้ผ้าขาวปูบนพรมรองนั่งอีกชั้นก็ยิ่งดี เพราะผ้าขาวเป็นของสูง เป็นการแสดงความเคารพอย่างสูงอีกด้วย จัดสถานที่พระนั่งเจริญพระพุทธมนต์ให้อยู่เบื้องซ้ายของพระพุทธรูป ถ้าสถานที่ไม่อำนวยหรือจำเป็นจะต้องจัดให้พระสงฆ์นั่งทางขวาของพระพุทธรูปก็ควรจัดพระพุทธรูปให้หันพระพักตร์มาทางพระสงฆ์ โดยไม่ต้องเข้าแถวกับพระสงฆ์

๓.จัดภาชนะเครื่องใช้สำหรับพระ

ถ้ามีของมากก็จัดถวายองค์ละที่ โดยตั้งทางขวามือของพระ หากมีของน้อยจะจัดเพียง ๒ องค์ต่อ ๑ ที่ก็ใช้ได้ ส่วนถ้วยน้ำร้อน แก้วน้ำเย็น ต้องใช้องค์ละที่ ตั้งในระหว่างๆ ของที่จำเป็นต้องใช้คือ กระโถน ภาชนะ น้ำเย็น พานหมากพลูบุหรี่ จัดตั้งกระโถนอยู่ข้างในถัดออกมาภาชนะน้ำเย็น แล้วถึงพานหมากพลูบุหรี่ เป็นที่สุด ส่วนน้ำร้อนประเคนภายหลัง

๔.จัดตั้งเครื่องสักการบูชา

อัญเชิญพระพุทธรูปมาตั้งบนโต๊ะหมู่บูชาที่เตรียมไว้อย่างสะอาดสวยงามทางขวามือของอาสนะพระสงฆ์ ถ้าเป็นโต๊ะหมู่ต้องจัดให้ถูกต้องตามระเบียบ

ถ้าไม่มีโต๊ะหมู่แต่ใช้โต๊ะอื่นแทนต้องหาสิ่งประกอบตามควร เช่น แจกัน เชิงเทียน กระถางธูป

๕. ภาชนะสำหรับใส่น้ำมนต์

จะใช้บาตรหรือหม้อน้ำมนต์ หรือขันน้ำพานรองทองเหลือง หรือขันมีเชิงรองอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ ใส่น้ำประมาณครึ่งหนึ่ง

๖. เครื่องประกอบน้ำพระพุทธมนต์

เตรียมเทียนทำน้ำมนต์ไว้ ๑ เล่ม ควรใช้เทียนขี้ผึ้งอย่างดี หนัก ๑ บาท ไส้เทียนใหญ่พอควร ติดไว้ที่ขอบขันน้ำมนต์ให้แน่น เครื่องประพรมน้ำพระพุทธมนต์ ควรใช้หญ้าคามัดเป็นกำแล้วตัดปลายและรากทิ้ง กะยาวประมาณ ๑ ศอก เพราะถือกันว่า หญ้าคาเป็นหญ้ามงคลพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเมื่อจะได้ตรัสรู้พระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ ก็ทรงประทับนั่งบนมัดหญ้าคาซึ่งโสตถิยพราหมณ์ถวายในวันที่พระองค์จะได้ตรัสรู้ อีนเรียกว่ารัตนบัลลังก์ แม้ในศาสนาพราหมณ์ ก็ถือกันว่าเป็นหญ้ามงคลเหมือนกัน เกิดขึ้นเมื่อครั้งเทวดาแย่งน้ำอมตฤตกับอสูร น้ำหกตกลงมาในมนุษย์โลกจึงเกิดเป็นหญ้าคาขึ้น ถ้าสุดความสามารถที่จะหาได้จริงๆ จึงค่อยใช้อย่างอื่นแทน

๗. การโยงด้ายสายสิญจน์

โยงเป็นทักษิณาวัฏ คือเวียนจากซ้ายไปขวาอย่างเข็มนาฬิการอบเคหสถาน หรือบริเวณบ้านเรือน แล้วนำเข้ามาโยงที่โต๊ะพระพุทธรูป วงฐานพระพุทธรูปด้วย ต่อลงมาก็วงภาชนะน้ำมนต์โดยทักษิณาวัฏเช่นกัน เสร็จแล้วม้วนสายสิญจน์วางไว้บนพานที่บูชา หรือที่พระสงฆ์

๘. เมื่อพระสงฆ์มาถึงบ้าน

ฝ่ายเจ้าภาพต้องจัดการต้อนรับให้ดี ถ้าท่านไม่ได้สวมรองเท้า ต้องคอยตักน้ำล้างเท้าให้ท่าน และหาผ้าเช็ดเท้าเตรียมไว้ด้วย เมื่อพระนั่งอาสนะแล้วประเคนขันน้ำ หมากพลูบุหรี่ที่เตรียมไว้ เมื่อถึงเวลาที่พระจะเจริญพระพุทธมนต์หรือฉัน หรือเทศน์ต่อไป ถ้าเป็นงานมงคลสมรสให้คู่บ่าวสาวจุดธูปเทียน

คนละชุด บูชาพระรัตนตรัย ถ้าไม่ใช่งานมงคลสมรสให้เจ้าภาพเป็นผู้จุด เมื่อจุดเทียนธูปเสร็จแล้ว อาราธนาพระปริตร พระขัดสัคเคหรือชุมนุมเทวดา พอพระสงฆ์สวดมนต์ถึงบท อะเสวนา จะ พาลานัง เจ้าภาพพึงจุดเทียนน้ำมนต์น้อมเข้าไปถวายพระเถระผู้เป็นประธาน ครั้นพระสงฆ์สวดมนต์จวนจะจบพึงเตรียมน้ำร้อน น้ำเย็น หรือเครื่องดื่มเท่าที่จัดไว้คอยถวายท่าน พอพระสวดมนต์จบจะได้ถวายได้ทันที

๙.การถวายภัตตาหาร

ถ้าถวายภัตตาหารพระสงฆ์ในวันรุ่งขึ้น จะเป็นเช้าก็ตาม เพลก็ตาม การเตรียมเครื่องรับรองเมื่อพระสงฆ์มาถึง พึงจัดอย่างวันสวดมนต์เย็น เมื่อพระสงฆ์มาพร้อมแล้ว เจ้าภาพจุดเทียนธูปบูชาพระรัตนตรัย อาราธนาศีล รับศีลเหมือนตอนเย็น เสร็จแล้วไม่ต้องอาราธนาพระปริตร พระสงฆ์เริ่มสวดถวายพรพระเอง ถ้ามีการตักบาตรด้วย เมื่อพระสงฆ์สวดมนต์ถึงบทพาหุง พึงเริ่มลงมือตักบาตร เสร็จแล้วเตรียมไว้ให้พร้อมทั้งข้าวกับข้าว ทั้งที่พระพุทธและที่พระสงฆ์ เมื่อพระสวดมนต์จบแล้ว ก็จัดถวายได้ทันที ทั้งที่พระพุทธและที่พระสงฆ์

๑๐.งานวันเดียว

ถ้าเป็นงานวันเดียว คือ สวดมนต์ก่อนฉัน จะเป็นเช้าก็ตาม ฉันเพลก็ตาม การตระเตรียมต่างๆ ก็คงจัดครั้งเดียว พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ก่อนและสวดถวายพรพระตอนท้าย เจ้าภาพพึงนั่งประนมมือฟัง เมื่อพระสงฆ์สวดมนต์ถึงบทพาหุงหรือถวายพรพระ พึงเตรียมอาหารไว้ให้พร้อม พอพระสวดจบก็ยกประเคนได้ดังกล่าว และถ้าศิษย์วัดมาด้วยก็ให้จัดเลี้ยงเสียในระยะนี้ เพราะจะได้เสร็จและเดินทางกลับพร้อมกับพระ ไม่ต้องเสียเวลาให้พระนั่งคอยรอ ถ้ามีพาหนะรับส่ง ก็เตรียมไว้ให้พร้อมตอนนี้เช่นก่อน เมื่อพระเสร็จจากอนุโมทนาแล้วจะได้จัดส่งท่าน

สุดท้ายพิธี เมื่อพระสงฆ์ฉันเสร็จแล้ว ถวายเครื่องไทยธรรม ต่อจากนั้นพระสงฆ์อนุโมทนา ขณะพระว่าบท ยะถา ให้เริ่มกรวดน้ำ พอพระว่าบท สัพพี พึงประนมมือรับพรสืบไป

การทำบุญเกี่ยวกับศพ

ซึ่งจัดว่าเป็นการทำบุญในงานอวมงคล มีกิจกรรมที่ควรตระเตรียมไว้เป็นเบื้องต้นส่วนใหญ่คล้ายกับทำบุญงานมงคลดังกล่าว มีข้อแตกต่างอยู่บ้างบางประการเท่านั้นคือ

๑. นิมนต์พระ

การนิมนต์พระมาสวดในงานอวมงคลนี้ นิยมจำนวน ๘ รูป ๑๐ รูป หรือกว่านั้นขึ้นไปแล้วแต่กรณี ในเรื่องอาราธนาพระสงฆ์ทำบุญงานอวมงคลนั้น ใช้คำอาราธนาว่า “ขออาราธนาสวดพระพุทธมนต์” ไม่ใช้คำว่า “ขออาราธนา เจริญพระพุทธมนต์”

๒. ไม่ตั้งขันน้ำมนต์ ไม่โยงด้ายสายสิญจน์

การทำบุญอย่างนี้ ไม่ต้องตั้งภาชนะสำหรับทำน้ำพระพุทธมนต์ และไม่ต้องโยด้ายสายสิญจน์

๓. เตรียมสายโยงหรือภูษาโยง

สายโยงนั้น คือสายสิญจน์นั่นเอง ถ้าใช้ในงานมงคลเรียกว่า สายสิญจน์ แต่เวลาใช้กับศพเช่นนี้เรียกว่า สายโยง ถ้าเป็นแผ่นผ้าเรียกว่า ภูษาโยง ใช้โยงต่อจากศพไว้ เพื่อใช้บังสุกุล การเดินสายโยงภูษาโยงนั้น ต้องระวังอย่างหนึ่ง คือจะโยงในที่สูงกว่าพระพุทธรูปที่ตั้งไว้ในพิธีไม่ได้ และจะปล่อยให้ลาดมากับพื้นที่เดินหรือนั่งก็ไม่ได้ เพราะสายโยงนี้เป็นสายโยงล่ามออกมาจากกระหม่อมศพ เป็นสิ่งเนื่องด้วยศพ ต้องล่ามหรือโยงให้สมควร

๔.การทอดผ้า

การทอดผ้าบังสุกุลที่ภูษาโยงหรือสายโยงนั้น มีไตร จีวร สบง ย่าม ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัว เป็นต้น การทอดผ้าต้องทอดตามขวางสายโยงหรือภูษาโยง อย่าทอดตามยาวขนานไปกับสายโยง ถ้าไม่มีผ้า พระท่านก็จะจับสายโยงหรือภูษาโยงบังสุกุลเอง สายโยงหรือภูษาโยงนี้ถือกันมาก ห้ามข้ามเป็นเด็ดขาด ถ้าข้ามถือเป็นการหมิ่นประมาทผู้ตาย ขาดคารวะ

การแสดงความเคารพพระสงฆ์

ประนมมือ คือกระพุ่มมือทั้งสองประนมมีลักษณะคล้ายดอกบัวตูมตั้งไว้ระหว่างอกเป็นการแสดงความเคารพ เวลาสวดมนต์ หรือฟังสวด พระเทศน์ เป็นต้น

ไหว้ คือการยกมือที่ประนมแล้วดังกล่าวขึ้น พร้อมกับก้มศีรษะลงเล็กน้อย ให้มือประนมจดหน้าผาก นิ้วหัวแม่มือทั้งสองอยู่ระหว่างคิ้ว ใช้แสดงความเคารพในขณะนั่งเก้าอี้หรือยืนอยู่

กราบ คือกราบลงกับพื้น ด้วยเบญจางคประดิษฐ์ ได้แก่กราบด้วยองค์ทั้ง ๕ คือเข่าทั้งสอง ฝ่ามือทั้งสอง หน้าผากหนึ่ง ใช้กราบเมื่อนั่งอยู่ในสถานที่ที่จะกราบได้ เป็นการแสดงความเคารพอย่างสูง

การประเคน

การประเคนสิ่งของให้แก่พระ กับการถวายสิ่งของให้แก่พระ ก็เป็นความหมายอย่างเดียวกัน เพราะกิริยาในการกระทำเหมือนกัน ในศัพท์คำพูดว่า ประเคน หรือถวายนั้น เป็นคำพูดที่เหมาะสมกับพระ เพื่อให้แปลกไปจาก

ฆราวาสที่ให้อะไรต่อกันเท่านั้น จึงใช้คำพูดว่าประเคน ถวาย ดังเราได้รู้ได้ยินในพิธีทางศาสนาในที่ทั่วไป การประเคนอะไรให้พระควรยกสองมือ เมื่อประเคนแล้ว ห้ามจับต้องสิ่งของนั้นอีก เฉพาะผู้ชาย ให้อยู่ห่างจากพระประมาณศอกน้อมตัวยกของถวายพระ น้อมกายน้อมใจ แสดงความเคารพคารวะออกมาด้วยความบริสุทธิ์ ให้สิ่งของนั้นสูงจากพื้นประมาณ ๘-๑๒ นิ้ว ถ้าของนั้นหนัก จะต่ำกว่านั้นก็ได้ นี้เป็นกิริยาผู้ชายถวายสิ่งของ

ถ้าผู้หญิงถวายสิ่งของ ก็ให้อยู่ห่างจากพระพอประมาณ แล้วยกของนั้นวางใส่บนผ้าที่พระท่านวางไว้ นี้เป็นกิริยาของผู้หญิง จะถวายมือต่อมือกับพระไม่ได้ การประเคนของให้แก่พระนี้ เป็นระเบียบที่สวยงาม ซึ่งหมายถึงเจตนาด้วยน้ำใจที่มีความเคารพต่อพระ ที่เราทั้งหลายสักการะบูชา และเป็นที่สรณะที่พึ่งทางใจ ดังเราได้กล่าวว่า สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ ดังนี้ ถึงพระท่านบวชใหม่ที่บวชถูกต้องตามพุทธบัญญัติโดยธรรม เป็นโยคาวจรเทพ เป็นเพศของผู้จะไกลจากข้าศึก คือกิเลสตัณหา จะไกลได้มากน้อยแค่ไหนนั้น ก็ขึ้นอยู่กับความสามารถของท่าน ส่วนหน้าที่ของญาติโยมก็เป็นผู้ถวายปัจจัยสี่ เพื่อให้ท่านได้มีชีวิตความเป็นอยู่ในเพศสมณะต่อไป ฉะนั้น การถวายสิ่งของอะไรให้แก่ท่าน ก็เพื่อชำระกิเลสคือความตระหนี่ให้หมดไปจากใจ การอ่อนน้อมถ่อมตัวนี้คืออุบายกำจัดทิฐิ มานะ ความดื้อรั้น กิเลสตัวที่ไม่ยอมเคารพต่อใครๆ ให้หมดไปจากใจ เมื่อเราทำได้อย่างนี้ กิเลสตัวที่เย่อหยิ่งจองหองลำพองตัวที่ว่าทิฐิโอฆะ ก็จะหมดสภาพไปโดยปริยาย การประเคนสิ่งของดังที่ได้อธิบายมานี้ เป็นอุบายของปัญญา ที่จะชำระกิเลสส่วนหยาบ ๆ ได้ จะละได้มากน้อยแค่ไหนก็ขึ้นอยู่กับความฉลาดของตัวเราเอง

รายนามผู้บริจาคพิมพ์หนังสือ
คู่มือชาวพุทธ วัดพุทธดัลลัส

ที่	รายนาม
๑.	พระราชกิตติวิมล
๒.	คุณธวัช-ศิลาพร เอี่ยดแก้ว และครอบครัว
๓.	คุณธวัชชัย-กันยา ไชยสุวรรณ์ และครอบครัว
๔.	คุณสมเกียรติ์ วงษ์สุนทร และครอบครัว
๕.	คุณเจษฎา-สุธิณี วิรัตนจันทร์ และครอบครัว
๖.	คุณเจสัน Boonyayratapan
๗.	คุณไพบูลย์ วิริยะโพธิ์ชัย
๘.	คุณจอย Virattanajun
๙.	คุณอภิชาติ ชาครวิโรจน์ และครอบครัว
๑๐.	ครอบครัวศิริวงศ์ไพศาล
๑๑.	ครอบครัวโจฮันสัน
๑๒.	คุณนิกกี้ น้อยศิริ และครอบครัว
๑๓.	คุณบราลี เชื่อนแก้ว
๑๔.	คุณสุคนธา กอมนชัย และครอบครัว
๑๕.	คุณวีรพงศ์ เอี่ยมบริบูรณ์ และครอบครัว
๑๖.	คุณจรัญ ไชยพันธ์ และครอบครัว
๑๗.	ครอบครัวโสภณสกุลรัตน์
๑๘.	ครอบครัวบูรณนัต
๑๙.	ครอบครัวพรอล
๒๐.	ครอบครัวแม็คมูลเล็น
๒๑.	ดร.สุปราณี คูหเทพารักษ์
๒๒.	คุณนภาภรณ์ มายเออร์

๒๓.	คุณพัชพร	เถลิงสกุล
๒๔.	คุณฑันทิกา	อเบอร์เน็ตตี้
๒๕.	คุณอัญชลี	ยังบลัด
๒๖.	คุณกรกฎ	ดินชื่น
๒๗.	คุณลัดดา	โสภณสกุลรัตน์
๒๘.	คุณธิฏิกมล	Allen
๒๙.	คุณรุ่งอรุณ	บุญญะปฏิภาค
๓๐.	คุณจิตรา	สมุทรศีขรี
๓๑.	คุณสมบูรณ์	ปิ่นทอง
๓๒.	คุณยุพยงค์	ฟลาวเวอร์
๓๓.	คุณเลิศนิดา	เออร์คิวดี้
๓๔.	ผศ.ดร.วชิรญา-ผศ.ดร.วิรชฎา	บัวศรี

สแกนเพื่อดาวน์โหลด
คู่มือชาวพุทธฟรี

Scan for Free Buddhist Handbook